

**IL-MISTENNI
l-ewwel jum**

IL-MASTRUDAXXA, L-GHASSIES U L-MUŽIČISTA

Jieħdu sehem:

JOSHWA 1-MASTRUDAXXA
ĞAKOBB L-GHASSIES
ELI L-MUŽIČISTA
L-1 ANĞLU
IT-2 ANĞLU
IT-3 ANĞLU

JOSHWA Imma jiena x'fettilli noħrog fil-bosk il-lejla.....? Veru li kelli bżonn nakkwista xi ftit injam biex inkompli dik il-biċċa gwardarobba li ma nafx kemm ilni li bdejt..... Izda ħej..... Il-bosk bin-nhar mod u bil-lejl mod ieħor.

ĞAKOBB Oj... oj... min riesaq ‘il hawn.... Issa għoddu dalam sewwa: Dak xi ħmar jew inkella raġel! Mill-bogħod ma għadni nara xejn. Ilha tgħidli l-mara biex nghid lis-suldat jagħtini xi ftit flus u noħroġ bil-pensjoni.

JOSHWA Jiena, ħabib!

ĞAKOBB Jiena ma għandi l-ebda ħabib f'dawn l-inħawi.....

JOSHWA Imma xorta waħda nibqa' nsejjahlek ħabib!

ĞAKOBB Affarik! Jekk trid issejjahli ħabib, sejjahli. Izda tistenniex li jiena nsejjahlek l-istess!

JOSHWA U għaliex? X'hemm li jzommok milli ssejjahli ħabib!

ĞAKOBB Jiena ghassies fl-armata tas-Sultan Erodi..... u dejjem għallmuni li ghassies ma jista' qatt ikolli ħbieb!.... Għalih kulħadd huwa l-istess. M'hemmx ħbieb....ilkoll għedewwa.

- JOSHWA Imma mhux sewwa dak li ghallmuk. Alla Missierna ħalaqna u jrid li aħna l-bnedmin ninħabbu bejnietna.
- ĠAKOBB Imma xorta wahda jibqa' l-fatt li ma nistgħux nafdaw lil hadd..... Imma issa ħallina minn dan..... Nista' nkun naf x'inti tagħmel hawnhekk tiggerra fil-bosk, meta ix-xemx ghoddha niżlet għal kollo, id-dlam qiegħed kulma jmur jiżdied?
- JOSHWA Ngħidlek, mela ma ngħidlekx. Jiena kriġt dalghodu biex nara nsibx xi biċċa zokk ta' sigra tajjeb biex naħdmu u nkompli gwardarobba li bdejt xi ġimġhat ilu.
- ĠAKOBB U bqajt b'xiber imnieher, mhux hekk!?
- JOSHWA Eżatt!.... Donnok kont taf....
- ĠAKOBB U mhux bil-fors! Inti f'idejk ma għandek l-ebda zokk ta' sigra. Dan allura jfisser li z-zokk ma sibtux....
- JOSHWA U ser ikolli mmur lejn dari idi f'idi!
- ĠAKOBB Mela ħalli għall-martek, min jaf kemm tgergirlek....
- JOSHWA Dik kieku ma jimpurtax. Issa drajtu t-tgergir tagħha. U għax tgerger ftit il-lejl mhux ser taqa' d-dinja. Iżda l-aktar li jiddispjaċini għall-uliedi. Kont weghedhthom li nixtrilhom xi haga sabiħa, issa li ghoddha waslet il-festa tax-xemx, u ser ikollhom jibqgħu mingħajrha.
- ĠAKOBB Hawn sieħeb! Jiena sinjur m'inhix, Iżda mhux ser inħalli lil uliedek bla rigal.... Ha....aqbad.... għandi fuqi xi ftit tal-flus! Mhux ħafna, Iżda aħjar mix-xejn!
- JOSHWA Il-Mulej ibierkek u jseddqek..... u jagħtik dak kollu li għandek bżonn!
- ĠAKOBB Jiena taf x'irrid kieku, li noħrog mis-servizz ta' dak l-annimal ta' Erodi.....
- JOSHWA Jaqaw?
- ĠAKOBB Bniedem mill-agħar.... Supper u ġelliedi..... Inħo ssni xbajt sal-ponta ta' mnieħri. Bniedem ta' bla ebda skruplu.

- U dak li jwahhal f'mohħu jkun iridu bilfors, jista' u ma jistax.
- JOSHWA Hazin..... Dak ma jistax ikun li takkwista kull ħaga li trid!
- ĠAKOBB Issa biex tagħqad imwerwer u rrabbjat minħabba xi għidut li hemm jiġru fil-kuriduri tal-Palazz tiegħu.
- JOSHWA U x'għidut qiegħed ikun hemm?
- ĠAKOBB Qed tiġri x-xniegħha li ghoddū wasal il-Messija. Jiena ma nafx u ma nifhimx..... Iżda issa kellu bżonn jiddeċiedi dan l-imbierek ta' Messija u jekk għandu jiġi jaqbad u jiġi forsi jgħaqqa xi ftit flimkien u neħħisu minn dan il-kiefer mexxej.
- JOSHWA Kieku mhix xewqa ħażina, din tiegħek.... Iżda ma nafx!... U issa ħabib, halli nara jirnexxilix nsib tarf it-triq u noħrog minn dan il-bosk, forsi nqarreb ftit lejn dari..... U mill-ġdid nerġa' nroddlok ħajr tal-flus li tajtni.
- ĠAKOBB Dawk issemmihomx!.... Iżda taf x'kont qed naħseb? Li jekk tistenna xi ftit ieħor, inkunu nistgħu nsibu t-triq jiena u int. Jiena ftit minuti baqghali biex intemm l-ghasssa tiegħi.
- JOSHWA Hekk ahjar! Ta' min jistenna xi ftit ieħor u nkun naf li ser insibit-triq it-tajba lura lejn dari.... (pawsa) Semmejtli li qiegħed ghasssa?
- ĠAKOBB Diga għidtlek. Erodi mhu qed jafda lil ħadd.... Xerred lis-suldati tiegħu ma kullimkien u qabbar hafna nies biex jitkixxfu iżżejjed dwar il-Messija.
- JOSHWA Iskott..... (qis u qed jissemma) Donnu riesaq xi ħadd 'il hawn!
- ĠAKOBB Min hemm? ..... Ieqaf! Ara biss tmidd pass ieħor!
(jersaq lejn ELI, raġel xwejjah)
Min int?
- ELI Jiena Eli, l-ghannej tat-tempju....
- ĠAKOBB U nista' nkun naf x'gabek 'il hawn il-lejla, meta issa dalam sewwa?

- ELI Sieħeb, jiena issa mghobbi bis-snин. U matul dawn is-snин kollha ppruvajt nghanni lil Mulej l-isbaħ għanjet li kien jinbtu f'mohhi u jgħarrxuli l-qalbi. Daqqejt fuq l-arpa b'għaxar kordi, u nfaħt bil-qawwa kollha ta' nifsi fuq il-kornu. B'dan kollu ridt nrodd ħajr lil Alla ta' dak kollu li għamel miegħi u mal-familja tiegħi.
- ĠAKOBB Imma xorta waħda ma weġibtx ghall-mistoqsija tiegħi?
- ELI Emminni nsejt x'staqsejtni!
- ĠAKOBB Staqsejtek xi hrigħ tagħmel f'dan il-hin u f'dawn l-inħawi.
- ELI Mhux darba u tnejn ersaqt il-hawn..... Jiena kont nogħxa nterraq fuq il-gholjet li jagħtu fuq Betlēhem.... Is-skiet ta' din il-kampanja kien isahħarni..... U kemm il-darba nfexxejt nghanni jiena ukoll inni ta' radd il-ħajr li kont inkun ktibt jiena stess.
- JOSHWA U ngħid jien ta' x'hix trid troddu ħajr lil Alla, ragel xwejjah bhalek?
- ELI Tal-ħajja li tani.... Tas-snin li silifni.... Tal-ferħ li bih mela l-qalbi.... tas-slaleb li kelli ngorr.... tal-mard li min jaf kemm il-darba ghakkisni.... Kemm għandi għaliex infahħru lill-Mulej.
- JOSHWA Jiena dejjem għid li intom il-mužiċisti dejjem qiskom bnedmin ta rjus imħawwda.....
- ELI Għaliex qed tgħidli hekk?
- JOSHWA U mhux tassew jew! ..... Troddlu ħajr tan-niket, tal-mard u tas-slaleb!?
- ELI Iva, ħabib! Forsi ma tistax tifhem dak li qed inħoss f'qalbi l-lejla għal dan Alla tagħna.
- ĠAKOBB (*filwaqt li jibda' jinstema' xi kant fil-bogħod.... Very soft music*) Isktu....isktu..... Qed tisimgħu bħali? Dan x'kant hu? F'hajti kollha qatt ma smajt kant ta' din ix-xorta.
- ELI Dan żgur li mhux kant ta' din id-dinja..... Il-mužika ġelwa u l-kant li qed nisma' qed jgħiduli, li żgur fil-qrib, qed isseħħxi xi haġa tas-Sema....

JOSHWA Xwejjah, donnok li issa mohħok beda jehfief..... Xi tridu jiġri f'dawn l-inħawi minsija minn kulħadd.... Hlief l-inbiegħ ta' xi kelb, jew inkella l-inħir ta' xi ragħaj għajjien mitluf f'raqda kbira ma tismax.

ELI Imma dan il-kant ħlejju la hu l-inbiegħ ta' kelb u wisq u wisq inqas ma hu l-inħir ta' xi ragħaj! Nerga' għid li dan hu kant tas-sema....

ĠAKOBB Issa l-ħaġa qed tinkwetani!..... Imma intom qed taraw bħali.... Hemm hemm, araw.... (*juri b'subgħajh il-barra*) dak id-dawl kollu.....

JOSHWA Forsi qabad x'imkien!

ELI Hemmhekk hemm il-ġhar ta' Hezrog.... U f'dawk l-inħawi ma hemm xejn x'jista' jaqbad!

JOSHWA Issa ġej, ma nafx.....

(*fersqu tliet Angli lejn dawn it-tliet personaggie*)

ĠAKOBB (*imbeżżeġ, kważi jistaħba wara Joshwa li minn naħha tiegħi jidħol ukoll wara ELI*) Dawn min huma?

1 ANĞLU La tibżgħux, irġiel twajba..... Aħna messaġġiera tal-Mulej.

2 ANĞLU Ĝejna ħdejkom sabiex inwasslulkom aħbar tassew sabiha u kbira!

3 ANĞLU Ftit tal-ħin ilu twieled għalikom Gesu' .... il-Messija..... is-Salvatur....

JOSHWA X'intom tgħidu čkejkna ta' qalbi....?

1 ANĞLU Jeħtieg li tifirħu, għax issa s-salvazzjoni tal-bniedem bdiet!

2 ANĞLU Gesu' ġie biex ipatti għad-dnub tal-bnedmin u jħabbeb lil kulħadd ma' Alla l-Missier!

3 ANĞLU Is-Salvatur u s-Sultan tagħikom issa wasal biex jgħammar magħikom il-bnedmin.

ĠAKOBB Imma fejn seħħi dan ?

- 1 ANGLU Hemm isfel, ħdejn il-ghar ta' Hezrog.....
- JOSHWA Mela sewwa ghidt jien, li dak id-dawl kien gej minn qrib il-ghar ta' Hezrog.
- GAKOBB (*dejjem juri 'l barra*) Araw.... Araw.... Kif issa xegħel kullimkien. Il-lejl donnu ħarab... U għamel wisa' għal jum!
- 2 ANGLU Bifors li jiġri hekk!
- ELI U għaliex tfajjal għandu jiġri hekk ?
- 2 ANGLU Ghax dak li twieled huwa d-dawl tad-dinja....
- ELI Imma min fejn irridu nghaddu biex imoru ħdejh, u x'sinjal ser ikollna li nkunu quddiem Ĝesu' il-Messija li ilna tant nixtiequ u nistennewh?
- 3 ANGLU Morru qrib il-ghar ta' Hezrog u hemmhekk, imqiegħed f'maxtura ta' l-annimali, u mgeżwer fi ftit ħrieqi issibu lil-Salvatur tal-bnedmin kollha.
- JOSHWA F'Għar .....? F'maxtura .....? Imgeżwer fi ftit ħrieqi .....?
- 3 ANGLU Morru u taraw dak kollu li għidnielkom!
- (it-tliet angli jitilqu bil-mod il-mod 'il barra mix-xena)*
- JOSHWA Jiena ma tantx niżlitli ħaga bħal din!..... Jiena hadd ma jgħaddini bi żmien!
- ELI Ma jidhrux li kienu qed jgħadduna bi żmien, mhux hekk ġakobb?
- ĠAKOBB Bħalek ngħid.....
- ELI Isma' ħaga waħda hemm x'nagħmlu jekk irridu naraw jekk dak li qalulna hux veru jew le : naslu wasla s'hemmhekk!
- ĠAKOBB Hsibtha tajjeb...immorru.....
- JOSHWA Bil-mod.... Bil-mod.... L-ewwelnett agħtunhom čans jitbegħdu, halli jekk din hija ċajta ma nagħtuhomx il-gost li

jkunu bellghuhielna..... u t-tieni ħaga, ser naqbdu u mmorru hekk, b'idejna f'idejna?

ĠAKOBB Sewwa qiegħed tghid: ..... Imma, ngħid jien x'ser naqbdu nagħtuh lil dan il-Messija.... ?

ELI Dak żgur li ma hu jistenna xejn mingħandna! Kulma jrid hi l-qalb tagħna!

JOSHWA Jiena kieku għandi dan fuqi, araw..... ġugarell żgħir li binti ż-żgħira talbitni nagħmlilha biex tkun tista' toqghod tilghab bih, speċjalment meta tkun weħidha.

ĠAKOBB U jien noffri s-servizz tiegħi lill-ġenituri tiegħu u noqghod għasssa lejn u nhar mal-ġhar biex Erodi-żgħur li ma jagħmillu xejn.

ELI U jien noqqżod inkantalu l-isbaħ għanja li qatt ħarġet minn qalbi u minn fommi, u permezz tagħha nurih l-imħabba kollha tiegħi.

ĠAKOBB Għalina ħbieb..... ejjew naqbdu n-niżla li twassalna sal-ġhar u hemm ninżlu naduraw lis-Sultan tagħna.

(Joshwa, Ġakobb u Eli jinxu wara xulxin u b'pass verament bil-mod jitilqu 'il-ġewwa, fil-waqt li għanja tal-Milied tibda' tinstema' u zżid fil-volum tagħha)

Tmiem l-Ewwel Episodju

IL-MISTENNI

It-Tieni Jum

JITZHAK IŻ-ŽEBBUGI, SARA N-NISSIEĞA
U INDRIJA S-SAJJIED

Jieħdu sehem:

JITZHAK, bejjiegħ iż-żebug
TIFLA
TIFEL
SARA, in-nissiega
INDRIJA s-sajjied

- TIFEL Ara minn riesaq lejn dawn l-inħawi!.....
- TIFLA Dak min hu?
- TIFEL Tgħidlix li ma għaraftux lil Jitzħak.....
- TIFLA Jitzħak, għid? ..... Mhux isem ġdid għalija!
- TIFEL Da żgur ukoll li ma hux isem ġdid għalik..... Dak jiġi missier Stefan li l-bieraħ kien qed jilgħab magħna.
- TIFLA Iva! ..... Issa qed nagħrfu. Imma dak x'għandu fil-bixkilla tiegħu?
- TIFEL Emminni, ma nafx!..... Izda malli jersaq ‘il hawn nistaqsuhs....
- JITZHAK (*iġħajjat*) Żebbug..... Żebbug mill-aqwa.... Minn ser jixtri mingħandi l-isbaħ u l-aqwa żebbug li jikbru fuq is-sigħar tagħna?
- TIFLA Ma tantx domna nistennew biex naqtgħu l-kuzita’ li kellna!
- TIFEL Isma’ ħej..... Jiena ma kelli l-ebda kurżita’.....

- TIFLA   Qisek ma ridtx tkun taf x'kien qed ibiegh, jew ahjar x'kellu f'dik il-bixkilla.
- JITZHAK   (*jersaq fuqhom, u jkompli jghajjat*) Żebbug.... Żebbug hadrani u żebbug iswed!.... Tridux tixtru xi ftit?
- TIFLA   Xi tridna nagħmlu biż-żebug tiegħek ?
- JITZHAK   Ara x'qaltlek !..... Jiena msemmi ma' kulħadd f'dawn l-inħawi..... Iz-żebug li nbiegh jien, zgur li huwa l-aqwa żebbug li qatt doqtu!....
- TIFEL   Kif mort mal-bejgħ illum, Jitzħak?
- JITZHAK   Ma nistax ngħid li mort tajjeb.... Ghoddni inħnaqt nghajjat bil-gargi kollha li għandi, iżda, hej, illum kollox f'wiċċi baqa'....
- TIFLA   Jiddispjaçini nisimgħek titkellem hekk, Jitzħak.... (*tittawwal fil-bixkilla*) U kemm huma sbieħ, jaħasra!
- JITZHAK   Hu....hu.... u duq xi tnejn minnhom! ..... U anke inti tfajjal, midd idek u aqbad int ukoll xi ftit żebbug milli qed inbiegh, u tara x'qed jitilfuq n-nies ta' dan ir-rahal meta jibqgħu ma jixtrux miż-żebug tiegħi.
- TIFEL   (*jieħu xi żewġ żebbugiet u jikolhom*) Kos, għandek raġun tghid li għandek żebbug tajjeb.... Veru għandhom toġħma tajba..... !
- TIFLA   Bħalek ngħid jiena ukoll!..... Għandhom xi haġa li mhux dejjem issibha f'żebbug iehor.
- JITZHAK   U bir-raġun! Jiena ż-żebug tiegħi nieħu ħsiebu żebbuga żebbuga..... sa minn dak il-mument li jispuntaw minn qalb il-friegħ tas-sigra. Nieħu ħsiebhom, daqs li kienu gawhar.... Noqgħod attent li ma jinqabdu mill-ebda maltempata..... Ma għandkomx idea kemm ħsara jagħmlilhom ir-riħ, jew inkella xi ħalba silg.....
- TIFEL   Kollox fih ix-xogħol tiegħu.....
- JITZHAK   Dak li ghidtilkom mhu xejn! ..... Dak ikun għadu biss il-bidu. Imbagħad meta nara li jkunu laħqu gradu għoli ta' maturazzjoni, naqtagħhom, u npoġġihom ġol-forn.

TIFLA	GoL-Forn?
JITZHAK	Mela.... Npoġġihom goL-forn sabiex innixfilhom dik innida li tkun niżlet fuqhom. Imbagħad inżidilhom ftit melħ u xi ħwawar....., u b'hekk niżgura li jżommu għat-tul....
TIFEL	Biċċa hobż biż-żejt u ftit tadam u xi żewġ żebbugiet magħhom jinżluli għasel. Taf x'ser nagħmel.... Ser niġri ġirja sad-dar u nghid l-ommi tixtri xi ftit.
JITZHAK	Jiena marti taf x'tagħmel.... gie li tefġhet xi erba' żebbugiet mal-ghażna tal-hobż, u trid tara xi fwieħha toħrog mill-hobż li taħmi....
TIFLA	Għoddkom ftaħtuli l-apptit....
JITZHAK	Isma' mhux għal xi haga..... mhux ta' b'xejn ir-Rumani jiġru warajja kull fejn immur u jkunu lesti li jħallsu hafna flus biex nbiegħelhom xi ftit żebbuġ minn tiegħi!
TIFEL	X'inhi din ? Trid tgħid li inti qed tinnegozja mar-Rumani..... ? Ghajb għalik, Jitzhak..... titħallat mar-Rumani, u tinnegozja magħhom....
JITZHAK	Veru li jiena nagħmel parti mill-Poplu ta' Izrael.... Izda ma tridx tinsa' li jiena negożjant ukoll. U isimghu rr-rumani jħallsu tajjeb għaż-żebbuġ li nagħtihom. U naf x'għandi nagħmel bil-flus li naqla'..... Jiena ukoll għandi mara u tliet itfal.... Dawn ukoll iridu jieku.....
TIFLA	Imma kieku traħħashom xi ftit, ma taħsibx li jkun hemm hafna Lhud li jixtru minnhom, u inti tkun xorta waħda tista' tagħmel flus tajba għall-familja tiegħek?
JITZHAK	Ma tarax! Haġa bħal din ma nagħmilha qatt u qatt! .... Akkost li naqbad nagħtihom lill-ewwel fqajjar mejjet bil-ġuħ li miegħu niltaqa' milli nbaxxi l-prezz tagħhom.
TIFEL	Mhux kulħadd mejjet bil-ġuħ f'dawn l-inħawi....!
JITZHAK	Għadhom kif qaluli li meta fis-sema ta' fuqi nara kewkba tiddi matul il-gurnata, dak ikun ifisser, li sultan fqajjar

- ikun ghoddu wasal lejn dawn l-inħawi..... qaluli li jkun sultan fqir u bla tron....
- TIFLA   U inti emminthom?
- JITZHAK   Għaliex ma għandix nemminhom ?
- TIFEL   U dan min qatt jista' jkun sultan, u fl-istess ħin ikun fqir u bla tron... !!!
- JITZHAK   Emminni ma nafx inwiegbek. Haġa waħda naf nghidlek, li jista' jkun li s-Sultan li ġej ma jkollux tron, iżda żgur ser ikollu ż-żebug tiegħi.
- SARA   (*li tkun resqet lejhom fl-aħħar kelmiet tagħhom*) L-ghodwa t-tajba ħbieb.....
- JITZHAK   Ara lil min qed nara! Tafu min hi din tfal?
- TIFEL   Le! Ma għandix idea.....
- JITZHAK   Dik Sara, in-nissiega..... anzi l-aqwa nissiega li hawn gewwa Betlehem.
- SARA   Issa qed iġġagħalni nistħi Jitzħak....
- JITZHAK   Le.....le.... ma għandekx għalfejn tisthi..... Dak li għidt dwarek huwa kollu minnu. Staqqi lil min trid u kulhadd l-istess haġa jghidlek. U x'qed tagħmel dan l-ahħar?
- SARA   Jiena nemmen ħafna fil-profeziji. Jiena konvinta li dak li jħabbru huma jsir tabilhaqq!.... Il-Profeta Mikea jgħid: “Betlehem Effrata, int waħda fost l-Iżgħar bliest ta’ Ĝudaq Izda minnek għad johrog dak li għandu jkun il-mexxej ta’ Izrael”.
- TIFLA   U b'daqshekk, xi trid tgħid Sara?
- JITZHAK   Dalwaqt jitwieleed il-Messija, is-Salvatur tad-dinja. U jiena sejra hemm fejn tieqaf iu nitlob lis-Sultan tas-Slaten kollha sabiex ikollu ħniena minni u jaħfirli dnubieti kollha. U tafu intom..... żgur li ma inhix sejra b'idi f'idi. Allura ilni bosta żmien nahdem biċċa għażel bajda biex nagħtihielu.

- TIFEL   Imma x'ser jagħmel biha din il-biċċa għażel ?
- SARA   Qalu li għandu jiġi fost faqar liema bħalu. Jiena din il-biċċa xogżol tal-faqar ma nistax nifhimha, ghaliex dan kif qatt jiista' jkun Re u fl-istess hin ikun ukoll fqir. Imma jiena mara xwejjha u ma inhix ta' skola.... Allura nhalli f'idejh.
- TIFLA   Taħseb li tħalliha sa meta jitwieleed?
- SARA   Nipprova..... ! Veru li baqgħali biċċa mhux hażin biex intemmha, Iżda jekk il-Mulej jislifni l-għomor nibqa' naħdem u ninseg sa ma ntemmha.
- JITZHAK   Sara ma taqtax qalbha, tafux..... U jekk twaħħal haġa f'mohha tagħmilha żgur.
- SARA   Smajhom jgħidu ukoll li ħafna u ħafna nies sejrin lejn dawk l-inħawi.... U nhossni kburija li ningħaqad magħħom.... Avolja jiena midinba kbira..... Iżda, ngħid jien, jekk il-Messija gej sabiex isalva lil kull bniedem u jaħfer id-dnubiet tagħna, mela allura anke d-dnubiet tiegħi jaħfırli....
- TIFEL   Imma Sara xorta waħda tibqa' sejra fi triqtek sa ġdejha, anke jekk baqgħalek ħafna x'tinseg?
- SARA   Iva.... Xorta waħda nibqa' sejra.... Ghax għandkom tkunu tafu li ħlomt li deherli Anglu u qalli li din il-biċċa drapp bajda, anke jekk forsi ma sserviħx fit-twelid tiegħu lil dan is-Sultan, iżda xorta waħda jiġi bżonnha biex ikeffnuh fiha.
- TIFLA   (*Li tara lill-Indrija riesaq lejhom, iserra fuq bastun, peress li kien għoddu għama għal kollox*) Issa għażaqad il-gastell!! Wasal ukoll Indrija, is-sajjied....
- JITZHAK   L-Għodwa t-tajba Indrija..... u ngħid jien fejn sejjer twerrek f'dawn l-inħawi..... Inti soltu dejjem bilqiegħda ġdejn xatt il-ghadira!
- INDRIJA   Sewwa qiegħed tgħid..... Jiena issa d-dawl ta' għajnejja ġallieni kważi għal kollox. Anqas demgħa waħda ma hija kapaċi tixref minn għajnejja mejtin. U issa ilni iktar minn għaxar snin bla ma nifxes fuq biċċa dagħjsa....

- SARA Allura x'taghmel biex taqla x'tiekol?
- INDRIJA Meta kont għadni b'sahħti ħadd ma kien jgħaddini biex inmellaḥ il-ħut li kont naqbad u nistivah ħewwa fliexken mimlija hall..... B'hekk kont żgur li meta tidħol ix-xitwa, u l-ebda sajjied ma kien jixref fuq il-baħar, Indrija s-Sajjied dejjem kellu ħut tajjeb immellaḥ x'jekol.
- TIFEL Veru jilhaqlek Indri'!
- INDRIJA Ibni, fid-dinja ma tistax torbot idejk u toqghod tishet xortik.... Għandek x'għandek.... Ghaddejt minn x'hiex għaddejt.... Trid tkompli taqdef.... Hekk ghallimni missieri, Alla jaħfirlu u hekk għamilt jien.
- JITZHAK Imma xorta waħda ghadek ma ġħidtilniex x'kien li ġabek il-hawn!
- INDRIJA Għandkom raġun. Veru ma ġħidtilkomx!..... Jiena naħseb li anke intom smajtu bl-ordni li ġareġ l-Imperatur Ċesari Awgustu sabiex ilkoll kemm aħna mmorru ninkitbu f'Censiment li thabbar mal-pajjiż kollu.
- TIFLA Dan iċ-ċensiment x'għandu bżonn?
- JITZHAK Ehhh, binti. Ċensiment ifisser taxxi ġoddha.
- INDRIJA Issa, peress li jiena mnissel mill-Belt ta' Betlehem, ktiegħi li mmur f'dik il-Belt u ninkiteb hemmhekk, avolja ma nafx kif ser nasal, bejn ixjuhija u bejn id-dlamli għandi f'għajnejja.
- SARA Aħna kieku lejn dawk l-inħawi konna sejrin. Jekk trid tigi magħna, merħba bik.
- INDRIJA Il-Mulej iħberikkom u jseddakom fis-sliem u fis-sahħha.
- TIFLA Indri', da x'għandek hemmhekk, f'idek il-leminija?
- INDRIJA Dak daqsxejn ta' vażett taċ-ċeramika, mimli b'hut imqadded, li lestejt bosta żmien ilu sabiex nagħtih lil dik it-tarbija li tissemma' fil-profeziji.

- TIFEL Issa din it-tarbija tal-profeziji x'ser tagħmel b'dak il-qabdu ġut imqadded..... jaqq.....
- INDRIJA Jaqq....le!!!..... Ghaliex jaqq? Hut imnaddaf, immellaḥ u mqiegħed fil-hall go vażett u magħluq tajjeb bla arja, jzomm snin u snin twal....
- TIFLA Imma taħseb li din it-tarbija taċċetta dan ir-rigal ..... ?
- INDRIJA Żgur li nkun l-iżjed sajjied kuntent fid-dinja kollha li kellha din it-tarbija tal-profeziji tilqa' minn għandi dan il-vażett ta' hut imqadded. B'hekk turi li għandha fiduċja shiħa fija, avolja jiena xwejjah għama u ma niswa għal xejn.
- JITZHAK Mela ħbieb, tridux naraw inqarrbux xi ftit dment li għadu d-dawl, għax jekk jaħsel jidħol il-lejl żgur li jkun iktar diffiċċi li nsibu t-triq.
- TIFEL Hawn Indri', żomm miegħi.....
- TIFLA Sara, halli niġi ħdejk u nagħmillek kumpannija.
- JITZHAK Kos taf x'qed ngħid..... kemm huma foqra u msejkna r-rigali li ser nagħtu lil din it-Tarbija ta' Betlehem !
- INDRIJA Mhx il-kobor u l-prezz jagħmlu r-rigal prezzjuż, iżda l-imħabba li biha nżejnuh.
- (Mużika tal-Milied li tibda' very soft u tiżdied hekk kif il-personaggi kollha jimxu 'il barra minn quddiem l-udjenza)*

Tmiem it-Tieni Episodju

IL-MISTENNI
It-tielet Jum

**MATTEW TAT-TAXXI, MEDAN L-ILTIM
 U ĜETRO T-TALLAB**

Jieħdu sehem:

MATTEW TAT-TAXXI
 MEDAN L-ILTIM
 ĜETRO T-TALLAB
 1 ANĞLU
 2 ANĞLU

- 1 ANĞLU Ma nafx għalfejn ġejna mibghutin f'din it-triq! Issa ilna iktar minn sagħtejn weqfin hawnhekk, u ma tfaċċa hadd!
- 2 ANĞLU Iżda la darba l-Mulej ried li aħna niġu hawn, żgur li jridna niltaqgħu ma' xi persuna biex nagħtuha l-aħbar.
- 1 ANĞLU Jiena bhalek naħseb, Iżda donni issa qed naħsel nixba' nistenna għal xejn.....
- 2 ANĞLU Għalxejn żgur li le!..... Il-Mulej Sidna ma jagħmel xejn għal xejn.
- 1 ANĞLU Nistennew xi jrid ikun!
- 2 ANĞLU X'għidtlek? ..... (*iħares il-boġħod u jara lil Mattew riesaq*).
- 1 ANĞLU Ara x'wiċċi irrabjat għandu! ..... Dan mur kelmu!
- 2 ANĞLU Imma kemm thobb tgħaggex tiggudika lil dak li jkun!.... Forsi miskin ghajjen ..... jew inkella ġej minn lejl bla irqad!
- 1 ANĞLU Isma' jiena ftit li xejn jimpurtani x'għamel il-lejl li għadda. L-importanti li aħna ngħidulu l-messagg tagħna u nkunu qdejna dmirna.

- MATTEW L-ghodwa t-tajba ħbieb!
- 1 ANGLU Lilek ukoll ħabib!
- MATTEW Sejjahħli ħabib? ..... (*ixengel rasu*)
- 2 ANGLU U għaliex ma nsejjjhulekx “ħabib” ?
- MATTEW Mela jkoll i-nghid li intom m’intomx minn hawn! Ghax kieku mhux talli ma ssejħulix ħabib, Iżda talli kontil tħarbu minni u lanqas biss tharsu lejja!
- 1 ANGLU U għaliex għandna nagħmlu dan kollu li qed issemmi?
- MATTEW Għaliex għandkom tkunu tafu li jiena jisimni Mattew u x-xogħol tiegħi ma tantx huwa xogħol sabiñ. Jiena niġbor it-taxxi!
- 2 ANGLU Xi ħadd irid jiġborhom.... mhux hekk?
- MATTEW Hekk hu! .... Iżda miskin hu min ikollu jiġbor dawn it-taxxi għax malajr jiġi mghajjar “midneb pubbliku”.
- 1 ANGLU Aħna ftit li xejn jimpurtana x’xogħol tagħmel.... L-importanti hu li nwasslulek messaġġ importanti....
- MATTEW Messaġġ importanti.... Iddahħakni int, tfajjal sbejjah! U ghidli ftit intom min intom?
- 2 ANGLI Aħna żewġ angli li l-Mulej bagħatna f'din it-triq sabiex inwasslu l-ahbar it-tajba lil kull min jgħaddi minnha.
- MATTEW U x’ahbar tajba hija din? Jaqaw il-Mulej tagħkom neħha t-taxxi kollha....
- 1 ANGLU Sidna l-Mulej mhux taxxi neħha, Iżda jridna nghidu lil kulħadd li f'dan il-lejl li ġej, l-Iben tiegħu ser jitwieleq gewwa għar ta' l-annimali, l-barra mill-Belt ta' Betlehem!
- MATTEW Issa qed nifhem! ..... Mela dan l-Iben tas-Sid tagħkom digħi qed jipprova ma jħallasx it-taxxa .... Veru jilhaqlu... Ghax kieku kellu jitwieleq go dar proprja, kien ikollu jħallas it-taxxa tad-domicilju.

- 2 ANGLU Kemm jilhaqlek, qed nghid! ..... Inti xejn ma jaħrablek!
- MATTEW Xejn! L-ebda bniedem fuq wiċċ din l-art qatt ma irnexxielu jaħrab minn taht idejja. Jiena nafu sewwa id-dmir tiegħi, u ma nhares lejn wiċċ hadd!
- 1 ANGLU Allura inti ma thenn għal hadd?
- MATTEW Qalbi xrafet għall-ahħar!..... Kull hadd jitbekka u jnewwaḥ biex ikolli ħniena minnu, saħansitra jaslu biex iqattgħu hwejjighom minn fuqhom biex jippreżżonaw... Veru jafu jagħmlu t-teatrini.... Uċu b'ohra... Izda lil Mattew tat-Taxxi qatt hadd ma daħak bih.
- 2 ANGLU Imma mhux kulhadd l-istess. Hemm bnedmin tajba u hemm bnedmin ħżiena!
- MATTEW Jista' jkun. Imma jiena ftit li xejn jimpurtani!..... Ikun hemm min jghidli li ma għandux minn fejn iħallas it-taxxi.... Kolloksew .... La darba ma għandux minn fejn Iħallas, allura naqbad u nitfa' lil dak li jkun il-ħabs.... Dan hu xogħoli .... Dan hu d-dmir tiegħi...
- 1 ANGLU Isma', għandek qalbek kemmxjejn iebsa, ħabib!
- MATTEW Xi kultant, anke jien nghid dan il-kliem lili nnifsi. L-aktar meta nkun waħdi f'kamarti, bil-lejl .... Meta ma nkunx nista' norqod.... Jigu quddiem ghajnejja nies mejtin bil-ġuħ, tfal ckejknni li jgħixu mitluqa jiggħerrew fit-toroq .... Nies xwejjha abbandunati mill-istess uliedhom, li wara li jkunu soffewlhom demmhom, jitfugħhom 'il barra minn darhom....
- 2 ANGLU U dawn il-ħsibijiet kollha ma jinkwetaw?'
- MATTEW Jinkwetawni ħafna!.... Ippruvajt inħarrax qalbi iżjed, bla ma qatt irnexxieli. Izda meta għaddew minn fuqi dawn iss-nin kollha qed inhoss xi ħaga li bla ittendejt biha kienet qed timbena gewwa fija.
- 1 ANGLU U x'inhi din ix-xi ħaga?
- MATTEW Emmnuni ma nafx! ..... Imbagħad nghid lili nnifsi: imma għaliex għandi nkun jien li tiġi ħniena minn dawn in-

nies? Jiena l-qlegh tieghi jiddependi minn kemm nagħmel xogħoli tajeb. Iktar ma ndahħal flus lill-Imperatur, iktar naqla' jien.

- 2 ANGLU Imma trid turi xi ftit ta' l-imħabba kull tant!
- MATTEW Jiena lili ħadd ma urieni imħabba, la meta kont għadni ċkejken tarbija, la fit-tfulija tiegħi u lanqas meta kbirt..... Biex tagħqad il-lejl li ġħadda ma stajtx nagħlaq ghajnej magħajnej ..... Xi ħadd, qabel ma ongbart id-dar qalli li hawn gewwa Betlehem kellu jseħħi prodigju liema bħalu, u fqar u sinjuri, boloh u għorrief kienu diga jinsabu mexjin lejn dawni l-inħawi.... Qalluli li tifel ċkejken, iben familja fqira kellu jiġi sabiex jifdi lill-umanita' kollha...
- 1 ANGLU Hekk hu!! ..... Hekk hu!! Din hija l-ahħbar it-tajba li ġejna sabiex inwasslulek.
- MATTEW Nittama li m'intomx xi żewġ imbroljuni..... Issa, la jiena ninsab f'dawn l-inħawi, nara nkomplix infittem lil din it-Tarbija, forsi min jaf ikollha tweġiba għal tant mistoqsijiet li qed iwegġġħuli mohħxi u qalbi....
- GETRO (*jidher miexi lejhom waqt l-ahħar fit battuti li kienu għaddejjin bejniethom*) Hbieb...ħbieb.... Ikollkom īnieni minni. Agħtuni xi haġa karita'! .... Agħtuni xi haġa tal-flus!!
- MATTEW Itlaq 'il hemm, ja biċċa ta' tallab....
- GETRO Nitolbok, sinjur, agħtini ta' lanqas biċċa hobż, jekk inkella loqma ġobon.
- MATTEW Diga' għidtlek....itlaq 'il hemm, ... għandek riha tinten fuqek.... Warrab.... Itlaq.....
- GETRO Jiena għalija, anke xi haġa żgħira ta' l-ikel, li forsi ilha għandek xi jiem naċċettaha.
- MATTEW Mhux hekk! Arani .....qisni ser inħalli l-qżieqez tiegħi nieqsa mill-ikel li soltu nagħtihom, biex niġi u nagħtik xi ftit ta' l-ikel lilek!
- GETRO Allura lili tistmani inqas mill-qżieqez tiegħek? Mela jiena ma għandix stonku li jeħtieġni nagħti xi haġa? Kos,

kieghed ingħid kemm jifla ikun ingrat il-bniedem ma' wieħed li qatta' ġhomru u żmienu jaħdem fil-Palazz ta' Erodi. Kważi kważi kont ghoddni tlist riġel wieħed għalihi.

- 1 ANGLU Kuraġġ, ħabib. Mhux kollox mitluf!
- GETRO Imma ghaliex kulhadd iwarrabni ? ..... Ghaliex kulhadd imaqdarni...? ..... (*wahdu*) U kos.... Għalfejn qed nistenna lin-nies ta' madwari jkollhom hnien minni? Min jiena jien għalihom..... x'aktarx tingiżza li tagħti fastidju lil kuxjenza tagħom, inkallata aktar mill-kuxjenza tiegħi.
- 2 ANGLU Le, ħabib. Id-dinja ma hijiex kerha daqskemm qed tpingiha!
- GETRO Imma Mulej, ghaliex abbandunajtni ....? Ghaliex ma tgħinnix ....? ..... Ghaliex ma tgħidli xejn... ? .... Ghaliex ma turinix xi post fejn inku nista' nishon xi ftit, niekol xi haġa u nistrieh fis-sliem ...?
- 1 ANGLU Jekk thares 'il fuq lejn is-sema, għandek tara kewkba kbira ta' ġmiel kollha dija.... Din turik it-triq!
- GETRO Fejn hi ? ..... Qabel kont qed naraha u kont miexi fid-direzzjoni tagħha, iżda issa dahal quddiemha xi sħab li għattieha minn quddiem ghajnejja!
- 2 ANGLU Dalwaqt żiffa ħelwa tkeċċi minn quddiemha dak is-sħab li semmejt, u tkun tista' timxi mill-ġdid warajha!
- GETRO Sewwa għidt! ..... Hemm araha.... Regħġhet fegħġet quddiemi.... Inroddlok ħajr o żiffa ħelwa talli għoġbok tneħħi s-ħab li nista' nara mill-ġdid lill-kewkba li ssahħar!
- MATTEW U issa x'ser tagħmel?
- GETRO Sejjer sa fejn twassalni hi! ..... in-nies beżgħu minna din il-kewkba, għax qalu tista' tkun kewkba li minħabba fiha jitilfu l-ġid kollu tagħhom. Jiena x'nitlef ma għandix.... Trid tigi int ukoll miegħi ?
- MATTEW Arani miegħek, ħabib.... Tlaqna ....?

- MEDAN Ieqfu ..... ieqfu.... Stennewni fit. Jiena ukoll irrid nigl magħkom!
- GETRO Min int tfajjal ?
- MEDAN Jiena jisimni Medan..... Ommi mietet bosta snin ilu..... Dment li kienet għadha ħajja ma kien jonqosni xejn....
- MATTEW Żomm .... żomm .... Donnu li nafek x'imkien!
- MEDAN Da żgur li tafni!..... Ilu snin konna qabbadnielek il-gorbogħ fejn qed tqeb ix-tħalli, qrib l-ghadira. U konna pattejjniha qares dak in-nhar.
- MATTEW Issa qed niftakar! ..... Iżda minn dak in-nhar sa llum qatt aktar ma rajtek.
- MEDAN Bifors, sinjur! ..... Missieri nefaq ġidu kollu f'kura ghall-ommi, u spicċa bla ħabba fil-but. Jiena kelli mmid għonqi ghax xogħol. Ta' kuljum immur fil-bosk, naqta' z-żuk tas-sigar, niġborhom qatet u nitlaq biha lejn il-belt biex forsi nbiegħihom. Mhux dejjem irnexxieli nagħmel dan. Imbagħad, holl xaghrek u gib iż-żejt.
- GETRO U għaliex ma jixtruhx il-ħatab tiegħek?
- MEDAN Mhux tort tagħihom. Xi kultant il-ħatab ma jkun tajjeb u jinħaraq malajr. U ħadd ma hu ser jixtri ħatab hażin, semplicement biex jiffrankali xebgħa swat mingħand missieri.
- MATTEW Kiefer daqshekk?
- MEDAN Le, miskin. Mhux kiefer ..... Iżda iddisprat... Min jaf kemm il-darba qalli: "Mur, ibni, mur! Aqbad triqtek..... fendi għal rasek. Li taqla' merħba bih. Jiena ma rridek qatt issir ilsir ta' dawk li rvinawni....".
- MATTEW U int x'għamilt?
- MEDAN Jiena kont nghidlu sabiex nitilqu t-tnejn li aħna, Iżda naf cert li ħaża bħal din ma hija ser issekk qatt u qatt. Dawk li għandhom jieħdu mingħandu ma jitilquhx minn taħt għajnejhom.

- GETRO** Imma ibni, jekk ma tridx thallih waħdu lil missierek, x'kien li ġabek 'il hawn illum?
- MEDAN** Irrid immur sa' Betlehem. Naf li l-vjaġġ huwa twil, mimli perikli u biex tagħqad it-triq ma nafhiex. Għalhekk sejjahtilkom sabiex tistennejni, halli jekk għandkom pjacir bija, niġi magħkom!
- MATTEW** U x'tahseb li ser issib ġewwa dik id-daqsxejn ta' belt?
- MEDAN** Smajt lil xi ħadd isemmi, li f'dik il-belt ċkejkna, kellu jasal xi ħadd, li żgur jagħraf jgħidli x'għandi nagħmel bil-ħaja tiegħi.
- 1 ANGLU** Prosit tassegħi!..... Dak li ġej, jaf sewwa x'hemm lest għalik, u żgur li jurik it-triq u x'għandek tagħmel.
- 2 ANGLU** Ma tridx taqta' qalbek. Hu għandu fiduċja fik, bħalma għandi F'Getro u f'Mattew u f'kull persuna oħra li hawn fid-dinja. L-importanti hu li nersqu lejn u naraw xi jrid jgħidilna.
- MATTEW** Ahna x'ser nagħmlu, ħbieb? Nimxu jew le?
- GETRO** Nahseb li jaqbel li mmidd l-pass, għaliex jekk jaħsel jiidlam, ma nimxux.
- MEDAN** Jekk tridu nimxu nimxu ..... Iżda jiena nahseb li anke bil-lejl il-kewkba tiegħu turina t-taqqa li minnha għandna ngħaddu.
- 1 ANGLU** Ahna ser nibqgħu hawn! Baqghalni x'nagħmlu f'dawn l-inħawi.
- 2 ANGLU** Irridu ngħidu lil kulħadd bl-Aħbar it-Tajba... Il-Mulej jieqaf magħkom u jsaħħha il-passi tagħkom.
- (muzika soft tal-Milied li imbagħad iżżejjid fil-volum tagħha sa titla' full).

Tmiem it-Tielet Episodju

IL-MISTENNI
Ir-Raba' Jum

**RACHEL IL-HASSIELA, SOBEL TAŻ-ŻRAR
XMUNI L-HALLIEL**

Jieħdu sehem:

RACHEL IL-HASSIELA
MIKOL, HABIBA TAGHA
SOBEL, DAK LI JKISSEK IL-GEBEL
XMUNI L-HALLIEL
TIFEL
TIFLA

- MIKOL   Veru nammirak, Rachel.....
- RACHEL   Xi tridni nagħmel....! Minn meta miet żewġi, kelli mmid
ghonqi ghax-xogħol, biex jirnexxieli naqla' l-hobża ta'
kuljum.
- MIKOL   Għandek ragun. U nghidlek il-veru, għalhekk kull tant niġi
miegħek. Xejn xejn ngħinek ffit fil-ħasla.
- RACHEL   Issa ilni sewwa nwettaq dan ix-xogħol... u nghidlek il-
veru nhossni drajt sewwa. Avolja xi kultant inħoss dahri
jirrispondini....
- MIKOL   U mhux bil-fors.... Dak it-toqol kollu ta' hwejjeg li ggorr
fiċ-ċestin fuq rasek, kif ukoll il-ħasil u l-ghasir tal-hwejjeg
bil-fors li jħallu l-effett tagħhom.
- RACHEL   Minn daqshekk veru!
- MIKOL   Imma tista' ġġib inqas hwejjeg ghall-ħasil!
- RACHEL   Nista' mela ma nistax. Imma taf x'jgħid qaddisi.... Li
ahjar ix-xogħol ta' jumejn nagħmlu f'għurnata, milli
noqghod inkewwes u nifirxu fuq jumejn. Xejn xejn,

niffranka li noqghod niġi hawnhekk, ġdejn din l-ġħajn tal-hasselin ta' kuljum.

MIKOL Imma saħtek tīgħi l-ewwel, Rachel. U jekk ma tieħux ħsieb saħħtek int, mhu ser joħodlok ħsiebha ġadd!

RACHEL Minn daqshekk stajt m'ghidtx! U issa ż-żmien qed jagħmel tiegħu.

MIKOL U żgur ukoll! Dak ma jaħfirha lil ġadd!.... Bilhaqq, taf lil min smajt isemmik il-bieraħ....

RACHEL Jekk ma tgħidlix, żgur li ma nistax inwiegbek!

MIKOL Mart l-Ufficċjal il-Kbir li hemm fil-Palazz ta' Erodi....

RACHEL U x'qalet fuqi?

MIKOL Ma qalet xejn hažin .... Imma qaltli li veru tammirak.... Minkejja x-xogħol li twettaq ghall-familja tiegħek, dejjem tarak ferħana, u qatt bil-geddu!

RACHEL U bil-geddu x'ser iġġib? Kieku jkollok geddu tajjeb u titfghu mal-ħaxix, kieku tara x'awlata nagħmel, imma b'geddu imdendel ma tagħmel xejn, għajr tiddejjaq int u ddejjaq lil ġaddieħor.

MIKOL Mara int! .... Veru nieħu gost nitkellem miegħek. .... Ara, newwilli daqsxejn dak iċ-ċestin halli nserrħek fit minnu!

RACHEL U mar tarax li mhux ser nagħtiġ dak iċ-ċestin! Issa ghoddna wasalna....

MIKOL Imma jiena ghalehkki gejt - biex nghinek.

RACHEL Jiena nirringrazzjek. U dalwaqt tghinni, speċjalment meta niġi biex nagħsar il-lożor tal-familja ta' Eljażar!

MIKOL Dak għandu mhux hažin.... Il-familja tiegħu mdaqqasewwa!

RACHEL Imma l-lożor li jagħtini ghall-ħasil mhux tal-familja tiegħu, tafx, imma tal-lukanda. Mistagħġib kemm qed jaqla' flus f'dawn il-jiem meta kulhadd gej lejn Betlehem għaċċensiment.

- MIKOL Taf x'naf ingħid, kulħadd xortih fid-dinja.....
- RACHEL J'alla l-gid. Jekk Eljażar ikollu n-nies fil-lukanda, anke jien imissni biċċa qliegħ minn tiegħu billi naħsillu l-lożor u x-xugamani....
- MIKOL Kos, sewwa qed tgħid.....
- RACHEL Taf x'qed nitolbu lill-Mulej, li ma jkunx hemm wisq ħassielu fuq il-ghajn, halli neħilsu malajr, u nerġġi lura lejn djarna, qabel ma tinzel ix-xemx.... Xejn xejn nilhaq nonxorhom fil-ġnejna li għandi mad-dar...
- MIKOL U le, inlaħqu! ..... Inti m'hemmx għalfejn toqgħod toghrok u thabbat il-hwejjeg imxarrbin għat-tul..... Isma', inti teħodha fit bil-lajma!
- RACHEL Mhux kwistjoni ta' lajma. Jiena nirraguna hekk, li meta n-nies għażlu lili sabiex nahslilhom il-hwejjeg, sinjal li ppreferewni minn nisa ħassielu oħra....
- MIKOL Naturalment .....
- RACHEL Imma taf ghaliex ikunu għażluni? Ghax jafu li jiena nasilhom tajjeb u ngibhom aktar bojod minn haddieħor.....
- MIKOL Mela, oqgzod għorok u ġib lil min jogħrok..... Barra l-fatt li aktar ma thabbat il-hwejjeg mal-blata, aktar therrihom.
- RACHEL Minn għalik, imma! ..... Ilni issa aktar minn ħamsa u għoxrin sena għaddejja f'dan il-ħasil, u naf x'qed ngħid.
- MIKOL Insomma affarik!
- RACHEL Inti halli f'idejja. Issa malli naslu ħdejn l-ghajn tal-hassel, noqghodu daqsxejn bil-qiegħda, nieklu din il-loqma hobż li ġibt miegħi, u nistrieħu ffit mill-mixi li nkunu għamilna.
- MIKOL Jiena ma għandix sinjal il-ġuħ!

- RACHEL Ejja ħalli nemmnek!..... Jiena naf għalfejn qed tgħid li ma għandekx guħi.....! Biex ma tnaqqasli xejn mill-bicċa hobż li gibt miegħi.
- MIKOL Le, le!..... Jiena ma tantx niekol barra mill-ħin.
- RACHEL Bilhaqq! Mikol, xtaqt naqsam miegħek holma li kelli dan il-lejl!
- MIKOL Mela inti torqod bil-lejl?
- RACHEL Ma tafx li norqod! ..... Inkella kif inkampa.... Mela dal-lejl, hassejtni mistrieha sewwa, u dahri ma kienx qed jugaghħni bħas-soltu. Hlomt, li deherli Anglu tal-Mulej.....
- MIKOL Jaqaw ..... ???
- RACHEL Twaqqgħanix għaċ-ċajt.....
- MIKOL Skużani.....
- RACHEL Hlomt li dan l-Anglu resaq lejja u pepsisli xi haġa f'widnejja. Ghall-ewwel ma kontx fhimtu x'qed jgħidli, Iżda wara fit kollox fhimt. Kien qed jgħidli sabiex nagħżel l-Iżjed hrieqi bojod li kelli, kif ukoll l-iżjed fini u qallu sabiex nagħtihom b'rigal lill-tarbijsa ċkejkna li kienet ghoddha waslet biex titwieledd....
- MIKOL Fejn ... ?
- RACHEL Fejn ma nafx! ..... Iżda l-anglu qalli li fis-sema kien hemm kewkba kbira tarmi d-dija, lejl u nhar, u li din il-kewkba kellha twassalni sa ġdejn din it-tarbijsa.
- MIKOL U inti x'għidlu lill-anglu ?
- RACHEL Jiena kont pronta pronta weġibtu li kollox sew, u li jiena kont lesta li nagħti l-ifjen u l-aqwa hrieqi li qatt kelli.... Bojod u kollhom fwieħa. ..... Żgur li f'Izrael kollu ma ssibx bħalhom!
- MIKOL U allura ġibthom miegħek..... ?
- RACHEL Iva! Ġibthom miegħi. Malli sirt naf li inti kont ġejja miegħi, tlajt fuq, u qlajthom minn ġo kexxun li għandi

f'kamarti. Issa malli nehilsu mill-hasla, nagħtik il-hwejjeg maħsula u toħodhom miegħek id-dar, filwaqt li jien nerħilha għal wara l-kewkba.

- MIKOL Rajtx kemm jilhaqlek. Issa la darba ġejt miegħek sal-ghajn tal-hasselin, nibqa' ġejja miegħek ukoll infittxu lit-tarbijsa.
- RACHEL Kollox sew! Xi jrid ikun!.....
- SOBEL (*jitkellem imbezzja' minn Xmuni*) Imma diga ghidtlek li jiena ma għaqndi xejn x'nagħtik....
- XMUÑI U tridx tmur, ja giddieb!..... Ghax bħal dak li qallu ma rajtux lil dak in-negożjant innewwilek dik il-borża bil-flus, wara li tajtu dik il-karretta żrar li kont għadek kif qattajt!
- SOBEL Veru dak li qed tgħid! ..... Imma biex qlajt dik id-daqsxejnta' borża bil-flus kelli nqatta' ma nafx kemm il-ħebla tas-samm.....
- XMUÑI U tistagħġibx! .... Mhux bil-baqqu u bil-mazza kont qed tqattaghhom, jew ?
- SOBEL Ghax bħal dak li qallu il-baqqu u l-mazza mhux f'idejja kienu u mhux jien kelli nhaddimhom....
- XMUÑI Ara x'ser ngħidlek..... Aqbad u agħtini dik il-kemxa flus!
- SOBEL Ma jistax ikun.... Jiena għandi l-familja tiegħi ..... jiena rrid nara minn fejn ingib xi ħaga tal-flus biex tghix.... Jekk nagħtik dik il-borża ma jkoll xi nagħtihom....
- XMUÑI Anke jiena għandi l-familja tiegħi u anke il-familja tiegħi trid tiekol, fhimtx!
- SOBEL Tajba din. Issa jekk inti għandek il-familja tiegħek, u jekk anke il-familja tiegħek trid tiekol, aqbad u mur aħdem.
- XMUÑI Ippruvajt naħdem. Iżda ħadd ma riedni miegħu. Issa il-biera, dħalt u ħad xi affarijiet.
- SOBEL Imma dawk mhux tiegħek. Ma tistax tieħu ħwejjeg li ma humiex tiegħek.

- XMUNI Tfajt kollox f'din l-ixkora, iżda wieħed tifel li kien hemm hdejn id-dar rani ħiereġ, u beda jgħajjat b'saħħtu kollha. Xi hadd tafghali ġebla u laqatni f'dahri.... U issa muġugħ hafna.
- SOBEL Naħseb ahjar daqqa ta' ġebla milli tispicċa fidejn is-suldati ta' Erodi. Dawk żgur li ma jaħfrulekx....
- XMUNI Naf!.....
- SOBEL Mela la darba taf, hallini bi kwieti lili. Jiena issa mgħobbi bis-snин. Idejja qandlu ma nafx kemm il-kantun kbir sabiex nibni l-palazz ta' Erodi.... U billi dan is-Sultan ra l-kapacita' tiegħi riedni nkun wieħed li ngħin fil-bini tat-tempju l-ġdid li Erodi ried jibni, biex jimpika mat-Tempju ta' Salāmun.
- RACHEL (*li tersaq lejhom flimkien ma' Mikol warali jkunu semgħu dawn I-kelmiet*) Kif, allura int ridt tieku sehem biex iġġib fix-xejn t-Tempju ta' Salamun?
- SOBEL Le, ma tarax! Ma stajtx nagħmel mod ieħor! ..... Biss ma' kull ġebla li ngart, u ma' kull' kantun li bnejt, jiena kont intenni talba lill-Mulej u kont inroddlu ħajr ta' kollox.
- MIKOL Imma x'kien li ersaqt il' hawn, xwejjah?
- SOBEL Hbieb, huwa veru li issa dirghajja ma għadhomx b'saħħithom bħal qabel.... Izda meta kont għaddej minn hdejn il-pjazza tal-palazz, ftit tal-jiem ilu, smajt lil xi hadd iġħid li f'dawn l-inħawi kellu jitwielek dak li ilna żmien twil nistennew il-miġja tiegħu..... il-Messija....
- XMUN Allura inti temmen li dan iż-żmien issa wasal?
- SOBEL Iva nemmen. Jiena ma għadni kapaci nqandel ġebel u nibni xi binjet, Izda minn biċċa ġebla samma irnexxieli noħrog dan ix-xettru u ridt li jkun jien stess li nagħtihi l-is-Sultan tas-Slaten.
- MIKOL Allura int, sejjer tfittex lill-Messija?
- SOBEL Iva! ..... Ghaliex qed issaqsini?

- RACHEL Ghax anke aħna konna sejrin infittxuh.... Tridna niġu miegħek?
- SOBEL Mela le! ..... U int, ħabib (*lil Xmuni*) tigi magħna?
- XMUNI Jiena kieku niġi, imma ma għandi xejn x'nagħtih, ghajr din it-bengila li għandi f'nofs dahri!
- MIKOL Anke b'dik jieħu gost il-Messija....
- TIFEL *(jidhol jiġri flimkien ma' tifla)* Hemm hu, arah! Dak hu l-halliel! (*juri lil Xmuni*).
- TIFLA Iva, jiena ċerta li hu kien li daħal id-dar tagħna!....
- TIFEL Ma tistħix, għid, tidħol fid-dar tan-nies u tisraq dak li ssib..... Inti taf hux li sraqt minn fuq il-gradenza flixkun żgħir li kien mimli bil-mediciċina, li tant għandha bżonn ommna?
- XMUNI Le! Ma kontx naf!.... Kieku kont naf lanqas biss kont nidħol f'darkom, aħseb u ara kemm ser nisraq il-mediciċina tal-mama' tagħkom!
- TIFLA Issa miskina l-mama' batuta ħafna!.... Mingħajr dik il-mediciċina żgur li tmut....
- XMUNI *(idaħħal idu fl-iskora u joħrog flixkun żgħir, li jaġħi tħulhom)* Jiddispjaċini.... Huduh, u iġru lejn id-dar.
- TFAL *(jieħdu l-flixkun u jitilqu jiġru bih il-barra)*
- SOBEL U issa, anke inti għandek x'tagħtih lill-Messija.
- XMUNI X'inti thawwad ! .... X'ser nagħtih?
- SOBEL Dan il-ġest sabiħ li għamilt.
- XMUNI Kif qatt stajt inżommu għalija meta naf li kien daqshekk prezżjuż għalihom....
- MIKOL Tridux nitilqu. Ara hemm hi l-kewkba....
(mużika tal-Milied)

Tmiem ir-Raba' Episodju

IL-MISTENNI
Il-Hames Jum

ZEDAK IL-LUKANDIER, MARTHA L-LEBSTRUŽA
U LEVI R-RABBI

Jieħdu sehem:

ŻEDAK, SID IL-LUKANDA
TEFAL, HABIB TIEGHU
MARTHA L-LEBSTRUŽA
LEVI, R-RABBI
QADDEJ TA' LEVI

ŻEDAK	Tghidli xejn u tghidli xejn!! Żgur li m'intix ser tbiddili fehmti.....
TEFAL	Jiena għall-ġid tiegħek qed nghidlek hekk!
ŻEDAK	Tefal, inti taf li meta jiena niddeċiedi xi haga, hadd u xejn ma jcaqlaqni minnha!
TEFAL	Naf u ngħid! ..... Inti għandek rasek iebsa iktar miz-żonqor!
ŻEDAK	Li kieku mhux għax ġabibi, kont nurik kemm jiena mhux biss rasi iebsa Iżda anke ukoll aħrax!....
TEFAL	Li kieku mhux għax inti ġabib tiegħi, żgur li qatt f'ghomri ma kont nasal nghidlek dak il-kliem.
ŻEDAK	Ara issa daqshekk!..... Diga għidt li jiena sejjer lejn dawk l-inħawi sempliċement b'kużita', u mhux għax messitni l-kuxjenza talli ma lqajthomx gewwa l-lukanda tiegħi.
TEFAL	Huwa ngħiduha kif inhi, lanqas kienet ser taqa' d-din ja kieku żammejthom fil-lukanda tiegħek!
ŻEDAK	Id-dinja żgur li ma kienitx taqa', iż-żda tinsiex li ilni s-snin nistennew sena bħal din biex forsi ndawwru xi sold!

- TEFAL U mix-xehta dawwарту mhux һаzin! ..... Xi tghid?
- ŽEDAK Le, ma ngergirx..... Izda, l-flus lanqas jaqgħu mis-sema!
Trid taħdem għalihom u trid tbat biex taqlagħhom!
- TEFAL Izda tigix tghidli li ma kellekx post fil-lukanda.... ! Ta-lanqas għall-mara biss, miskina. F'dak l-istat li kienet tinsab fi!
- ŽEDAK Binti gietha hniena minnha, izda malajr ghalaqtihha halqha!
Għidtilha biex jekk trid tagħtihom kamritha!
- TEFAL Allura bintek sabitha bi tqila li taqsam kamritha ma' dik l-imsejkna mara?
- ŽEDAK Binti ma setgħetx iżżommha magħha, peress li kienet digat tat-kamritha lil xi tnejn minn nies oħra li kienu waslu f'Betlehem fit-tal-ħin qabel.
- TEFAL Hekk mod ieħor! .....
- ŽEDAK Tefal taf x'smajthom jgħidu waqt l-ikel, xi nies li ġew għal-dan l-imbierek ta' censiment?
- TEFAL X'qalu ?
- ŽEDAK Smajthom isemmu li kienet dehret xi kewkba fis-smewwiet tagħna, u li lkoll kienu qed jipprovaw jimxu warajha....
- TEFAL Jimxu warajha? Mela issa kulħadd tilef moħħu?
- ŽEDAK Tilfu moħħhom għax qed jimxu wara kewkba ?
- TEFAL U mela x'inhu!..... Imbagħad x'qed jistennew li jaraw permezz ta' din il-kewkba ?
- ŽEDAK Emminni, ma nafx! .....
- TEFAL Allura inti tlaqt mil-lukanda u ħallejt lil martek u lill-bintek maqtulin bix-xogħol, sempliċement biex tara kewkba miexja?

- ŽEDAK   Mhux proprjament biex nara kewkba miexja, iżda l-kurzita' għelbitni u trid nara fejn ser tieqaf u xi trid tghidilna bid-dawl tagħha.
- TEFAL   Kont nagħmlel aktar bil-għaqal.... Jiena nqiegħed rasi taħt mannara li inti tlaqt mil-lukanda għax bżajt mixxogħol..... Inti trid taqla' l-flus, iżda ma tridx tbat!
- ŽEDAK   Ma nippermettilek qatt titkellem hekk dwari! .... Imbagħad, fl-ahħar mill-ahħar, jiena s-sid, u jekk ifettilli nitlaq għal xi jumejn mil-lukanda, dik affarija u affarija biss.
- TEFAL   Imma wikkejt bix-xogħol lil martek u lil bintek.
- ŽEDAK   Tibżax, jifilħu għaliex ix-xogħol. Sa llum ġđimt jien.... issa jaħdmu ffit huma ukoll.
- TEFAL   Imbagħad, Žedak, jekk inti hrigħt mil-lukanda b'din il-kurzita' kollha fuqek, għaliex ma qbadtx u ġibtx xi ħaża miegħek, u kont tgħaddi u tagħtiha lil dik il-povra mara, li sliftiha l-ġħar li inti għandek il-barra minn Betlehem ?
- ŽEDAK   Ukoll!! ..... Rajtx kemm inti ħelu! .... Sliftilhom l-ġħar, lilha u lir-ragħ li kien hemm magħha, u barra minn hekk tridni noħdilha xi ħaża....
- TEFAL   Xi ħaża ta' l-ikel .... xi ffit ħalib .... Inti stess għidli kienet fi stat li ggħiblek ħniena.... Jekk ma tiekolx, jew tieħu ffit ħalib, kif tista' tmantni lit-tarbija li waslet biex titwieleed ?
- ŽEDAK   Dak tarah hi! .....
- TEFAL   Imma jiena, jekk m'inhix sejjer żball smajtek tgħid lil martek, li kellek holma kerha dal-lejl li ghadda....
- ŽEDAK   Iva.... Hekk hu! Kelli holma li nkwestatni xi ffit. Hlomt li qed nara ragħel li beda jsejjaha b'ismi, u qalli biex nimxi wara l-kewkba..... u nieħu mieghi xi ikel u xi ħaża shuna lil dik il-mara li kienet waslet biex twellegħ tarbija....
- TEFAL   Kos! .... Il-holma bezzgħetek .... Izda xorta waħda ma ppreswaditekx biex tagħtiha xi ħaża ta' ikel u xi ħaża shuna.....

- ŽEDAK Jiena naħseb li kien ix-xitan li kellimni fil-ħolm!.....
- TEFAL Twahħal xejn fix-xitan! ..... Possibbli ma waqaftx taħseb fit u staqsejt lilek innifsek, kif qatt din il-mara ser tagħti ħalibha lit-tarbija tat-twelid, jekk hi, miskina, mejta bil-ġuh? U jekk tmut it-tarbija ?
- ŽEDAK Issa sew! ..... Ma nagħmlux mod li jekk tmut it-tarbija , ser neħel jien, hux ?
- TEFAL Parti mil-ħtija tkun tiegħek, u l-parti l-ohra tkun ta' dawk il-qabda nies bhalek, li quddiem omm tittallab kenn u ftit ikel, jibqgħu ma jagħtux każ tagħha.
- ŽEDAK Taf li għandek raġun!..... Jaqbilli nerġa lura lejn il-lukanda u ngib xi haġa ta' l-ikel..... Inġin ftit hobż, laham, u frott.... U nerħilha nimxi mill-ġdid wara l-kewkba!
- TEFAL Sewwa tagħmel! ..... Anzi ħalli niġi miegħek jiena ukoll, u nara insib xi ftit ghata u nagħtiha lil dik il-mara.... (ikunu ser jitilqu, meta titfaccia Martha, l-lebbruża tgħajjat “Lebbruża...Lebbruża”)
- ŽEDAK Imma kemm għandna xortina ħażina.... Ara min riesaq ‘il hawn.... ismagħha tgħajjat.
- MARTHA Lebbruża...lebbruża.... (ixxejjer il-bastun) Isaw....isaw, tbegħdu minni.... Jiena mgiddma....
- TEFAL Insellmulek, u nixtiequlek l-għodwa t-tajba mara.....
- MARTHA Martha jisimni, sinjur!..... Martha semmewni ommi u missieri.... Iżda ma’ l-isem tawni wkoll din il-marda kiefra tal-ġdiem....
- ŽEDAK Tgħidx hekk, oħti..... Mhux tort t'ommok u ta' missierek, li waqgħet fuqek din il-marda!
- MARTHA Mela tort ta' min ? ..... Tiegħi... ? .... Talli habbejt lil kulħadd ..... ? .... Għalhekk intrikibt minn din il-marda ?
- TEFAL Tgħidx ġimerijiet, Martha !

- MARTHA Hmerijiet, ghidt? Huwa l-marda tal-ġdiem tista' qatt tkun ħmerija ? ..... Tara lill-ġismek jittrasfigura lilu nnifsu..... jaqa' biċċiet u inti ma tista' tagħmel xejn biex twaqqaf il-ġirja sfrenata tal-marda ?
- ŻEDAK Nifhmek .... nifhmek...., Martha!
- MARTHA X'tifhem ? ..... Ghidli x'tifhem ? ..... Taf x'jigifieri li jkollok tmur tghix ġo wied, flimkien ma' qabda nies oħra bħalek.... Ma tistax tersaq lejn bnedmin oħrajn....? Arawni.... żammejt il-bogħod minnkom.... Ma mri dnikser l-ebda ligi ..... u lanqas irrid inkun htija li timirdu intom ukoll.
- TEFAL Imma allura x'ġabek 'il hawn.... ?
- MARTHA Żgur li jekk nghidilkom ma temmnunix.... Kont nistrieh ftiż mal-ġenb ta' triq imwarrba, mghottija minn xi qasab kemmxejn għoli.... Meta deherli li rajt raġel sabiħ li minnu kienet ħierga dija li tgħammex....
- ŻEDAK Ma nagħmlux mod li għandek id-deni u qed tiddelirja, hux!
- MARTHA Diga ghidtilkom li ma temmnunix.... Mela, smajt lil dan ir-raġel ikellem lil xi rghajja li kienu minn tulhom mal-qiegħha ta' l-art....
- TEFAL X'qalilhom ?
- MARTHA Qalilhom li kien meħtieġ li jmorru lejn maqjal gewwa għar ix-xaqliba l-oħra tal-wied. Il-bnedmin ta' rieda tajba, ilkoll kienu qed itterrqu 'il hemm. Xi rghajja staqsewh għaliex kellhom imorru huma ukoll f'dawk l-inħawi, u hu qalilhom li llum f'din il-belt ta' David kien ser jitwieleq għalihom is-Salvatur, Kristu Ĝesu' .....
- ŻEDAK Imbagħad x'ġara ?
- MARTHA Jiena ghidt lili nnifsi : jekk dak ir-raġel kien xi messaġġier tal-Mulej, għaliex kien ippermetta li anke jien, mara midinba bħali, nisma' l-messaġġ tiegħu .....!! Allura ddecidejt li anke jien nasal sal-Għar....
- TEFAL Imma ..... (imbezzza')

- MARTHA Le, le ..... thabbilx mohħok..... Żgur li ma nażżardax nidħol fil-ħar.... Ma rridx li jiena nkun il-ħtija li dik it-tarbijsa jew ommha jimirdu huma wkoll. Jiena noqgħod mistohbija f'genb, u fid-dlam u s-skiet nitlob lil Kristu Bambin, flimkien mar-rgħajja u ma' l-angli tas-sema, sabiex jaħfer id-dnubiet kollha ta' l-umanita', kif ukoll id-dnubiet ta' waħda mara lebbruża li jisimha Martha.....
- ŻEDAK Nammirak..... iva, nammirak Martha..... Jiena ġert li Gesu' Tarbija jagħtik il-fejqan li inti tant tixtieq.
- LEVI (*li jkun daħal inkiss inkiss, u jżomm il-bogħiod minn Martha*) X'qiegħed nara ? ..... Mara imġiddma !! ....
- TEFAL Min int, sinjur?
- LEVI Jiena Levi, Rabbi tat-Tempju u mghalleml fis-Sinagoga ta' din il-Belt... (*lil Martha*) Imma possibbli ħadd ma qallek sabiex ma tersaqx lejn nies oħrajn li ma humiex ta' l-istess kundizzjoni tiegħek? Hadd ma qallek li meta jkollok bżonn ta' xi ħaga trid iġġorr miegħek qampien u tgħajjar b'saħħtek kollha li inti mgħiddma....
- MARTHA Ghallmuni..... u tgħallimtha din il-ħażja! U sa ftit ilu, hekk għamilt meta xrift 'il hawn. Hawn dawn iż-żewġt iħbieb, jixhdu għalija!
- LEVI Imma l-Ligi tibqa' Ligi ..... U aħna rridu nharsuha akkost ta' kollox! ..... Għalina l-Ligi tigħi l-ewwel u qabel kollox! ..... L-ebda bniedem ma jista' jmiss tikka waħda minnha.
- MARTHA Rabbi, ma jidhirli li ksirt l-ebda ligi .....
- LEVI Hekk jidhirlek! ..... Iżda ħallini nghidlek li bħalissa stess inti qegħda tikser il-Ligi ta' Mose'. Postok fil-wied, u inti qegħda hawn; tnigħġes l-istess art li fuqha timxi.... Tbeżże' lil kull min iħares lejk ..... bla sura .....
- MARTHA Imma anke jien għandi ruħ, li tahieli l-Mulej..... Anke jien għandi qalb, li taf thoss il-weggħha u t-tingis ta' min bhalek ma jarahiex bi tqila jinfidha.....
- LEVI Qalb f'gisem imkisser.....

- MARTHA Qalb li taf thobb .....
- LEVI Qalb li ma għandha xejn x'toffri.....
- MARTHA Qalb li taf tagħder, thenn u taħfer lil min iwegġgħha.
- LEVI Aħna nies bhalkom, lanqas biss nippermettulkom tirfsu l-għatba tat-tempju.
- MARTHA Aħna nies li żgur ma konna nhallu l-ebda marka warajna li kieku kellna nidħlu fit-tempju, daqskemm Iħallu warajhom marka min ifittem li jikkritika u jgħolli lilu nnifsu fuq l-oħrajn.
- LEVI Jekk qed tgħid għalija.....
- MARTHA Jekk inti wieħed mian dawk li hekk kif tidħol fit-tempju thalli marka warajk, allura qed ngħidha lilek ukoll, Iżda jekk ma thallix marka warajk fit-tempju, mela dan il-kliem li għadni kif għidt mhux indirizzat għalik....
- LEVI Jekk ġismek qed jaqa' biċċiet minħabba l-ġdiem, il-sienek jaqta' aktar minn sikkina b'żewġt ix-far.
- MARTHA Jiddispjaċini ..... Ma kelli l-eba intenzjoni li nfieri lil ħadd.... Tkellimt ma' dawn iż-żewġ sinjuri, u fhimna l-xulxin hafna....
- LEVI Isma' ma nagħmlux mod li anke int moħħok iġġennen fuq dik il-kewkba li qed jgħidu li qed jaraw fis-sema ?
- MARTHA Possibbli inti ma rajthiex il-kewkba, Rabbi?
- LEVI Le! M'inhix daqshekk ta' bla skola li nhalli lin-nies jiġi impressjonawni b'dak li jaraw!
- MARTHA Imma, veru li ma rajthiex il-kewkba?
- LEVI Diga' għidtelek..... ma rajthiex!
- MARTHA Kos, hux: min jaf għaliex ma rajthiex ?
- LEVI Sinjal li ma teżistix..... Teżisti biss fil-fantasja mdallma ta' nies bla moħħ.

- MARTHA Mela hawn nies bla mohħi! ..... Ara kemm Tefal kif ukoll Žedak rawha....
- LEVI Imsieken li intom!
- MARTHA Miskin hu min ma jarahiex, għax dak ikun ifisser li ma wasallu l-ebda sinjal mis-Sema....
- LEVI Jiena s-sinjali nfittixhom u nsibhom fil-Kotba Mqaddsa u mhux fis-sema ta' fuqi....
- TEFAL Allura ma tridx tiġi magħna....?
- LEVI Fejn ?
- ŽEDAK Fejn turina l-kewkba....
- TEFAL Avolja fil-Kotba Mqaddsa li semmejt inti, hemm miktab li f'din il-Belta' ġuda għad jitwieled fiha s-Salvatur?
- LEVI M'intix timpressionani!
- ŽEDAK Ser inhalluk, Rabbi! ..... Iz-żmien għaddej..... ix-xemx għoddha nhbet wara l-gholjet, u d-dellijiet suwed qed kulma jmur jitwalu u jinfirxu..... Shalom.....
- LEVI Shalom..... (*Martha, Žedak u Tefal jīmxu bil-mod il-mod il-ġewwa, filwaqt li Levi jibqa' waħdu. Mužika tal-Milied, soft hafna bħala background*)
- LEVI Marru..... iva marru..... U jien bqajt hawn.... Wahdi.... f'dan id-dlam li qed jostorni.... Wahdi nħares 'il hawn u 'l hemm.... (*juri b'subgħajh 'il fuq*) Hemm.... Iva hemm, ara.... Fis-sema ta' fuqi, issa qed nara kewkba tiddi u tarmi d-dawl tagħha.... Mela veru! .... Mela mhux biss fantasija ta' mħu ħealtati.....
- Mulej..... xi trid ? ..... Kellimni..... sejjahli.... wennisni!
Ma nagħmlux mod li ħlejt ġajti fix-xejn, u Int kont hemm thares lejja, u jien bqajt ma rajtek ! Iben ta' Alla, dal-lejl nigi nfittxek u nsibek.. Ghad baqgħalek bżonnū lil dan ir-Rabbi xwejjah tiegħek ?

Tmiem il-Hames Episodju

IL-MISTENNI
Is-Sitt Jum

**SEFORA, JACOB,
MANTIS (L-IBEN IL-HALI)
JUDAS L-ISKRIBA**

Jieħdu sehem:

**SEFORA, BINT SID IL-LUKANDA
JACOB, KUGIN TAGħHA
MANTIS, L-IBEN IL-HALI
JUDAS, L-ISKRIBA**

- SEFORA Jacob allahares ikun jaf missieri li ersaqt ‘il hawn!
- JACOB Ghaliex ? Mela missierek jibża’ li ser jaqbżu fuqek il-hallelin, jew!!
- SEFORA Le, mhux minħabba f’hekk! ..... Iżda donnu għandu manija..... dejjem jeqred u jghidilna, kemm lili kif ukoll liz-żewġ ġuti l-oħra sabiex ma nersqux ‘il hawn!
- JACOB Taċ-ċajt, hux! ..... Ma jridkomx tersqu ‘il hawn, imbagħad ma jgħidilkomx għaliex!
- SEFORA Jista’ jkun li ma hemm l-ebda raġuni għalfejn jghidilna hekk.... Forsi min jaf, qiegħed jghidilna hekk biex ma nitilfux hin noqghodu nitlajjaw u nhallu l-lukanda tagħna weħida.....
- JACOB X’aktarx li minħabba f’hekk! Iz-ziju, jiġifieri missierek iffissat waħda sewwa fil-lukanda li għandu.
- SEFORA Isma’ ma nagħtiħ tort! ..... Ahna dik il-lukanda hija l-meazz ta’ għixien li għandna.
- JACOB Bħalissa qed tagħmluha sewwa mhux ħażin!

- SEFORA Ikun imbierek il-Mulej, Jacob.... Bħalissa l-lukanda mimlija daqs bajda, iżda kemm xhur għamlet vojta.... Rari konna naraw persuna tħabbat il-bieb tagħna....
- JACOB Nahseb li missierek jagħmillu monument lil Imperatur Ċesari Awgustu, minħabba dak iċ-ċemsiment li fettillu jagħmel... Inti ara kemm gew nies lejn Betlehem.
- SEFORA Hekk ghidlu lil missieri, li ser jagħmel xi monument lill-Imperatur Ruman. Mela ma tafx li ma jistax jara suldat ruman b'ghajnejh....
- JACOB Insomma fl-ahħar mill-ahħar m'huma qed jagħmlulna xejn!
- SEFORA Xejn, ghajr jisirqulna ġidna bl-iskuża tat-taxxi.... (pawsa qasira) Insomma, issa hallina minn dan. Tista' tħidli għalfejn ridtni niġi miegħek lejn dawn l-inħawi ?
- JACOB Għandek ragun! Kont insejt.... Il-bieraħ, meta kont qednitlajja lejn l-pjazza, smajt xi nies jitkellmu dwar xi tarbija li, skond huma, kellha titwieleq lejn dawn l-inħawi.
- SEFORA Issa ? B'daqshekk ? Ghax bħal dak li qallu mhux soltu jitwieldu trabi lejn dawn l-inħawi....
- JACOB Iva, naf li soltu jitwieldu, Iżda skond dawk in-nies tal-pjazza deher li din it-tarbija kellha tkun tarbija speċjali....
- SEFORA U x'jista' jkollha tarbija speċjali, li trabi oħra ma għandhomx ?
- JACOB Issa, jien naf! ..... Jiena għalhekk għidtlek sabiex tiġi miegħi..... forsi nagħtu titwila lejn dawk l-gherien!
- SEFORA Dawk l-gherien ? ..... Missieri hemmhekk għandu għar mhux hażin.... żdingat ftit, ghaliex ma nafx kemm ilu ma jinżel hemm isfel, u xi rghajja kienu talbuh sabiex jidħlu jistkennu gewwa fiħ....
- JACOB U naturalment , missierek qalihom li jistgħu, mhux hekk ?
- SEFORA Missieri, fejn jista' ma jgħidx le! .....

- JACOB Mela mhux bżal bieraħ.... ! Il-bieraħ ma żammhomx lil dawk it-tnejn minn nies li ġabbtulu fuq il-bieb tal-lukanda u talbu bil-ħnieni biex Iħallihom jgħaddu l-lejl hemm gew!
- SEFORA Diga ġħidtelek li l-lukanda mimlija daqs bajda! ..... Fejn kien ser iżommhom?
- JACOB Stajt żammejthom f'kamartek!
- SEFORA Mela ma tafx li anke l-kamra tiegħi u ta' huti hemm in-nies joqghodu fiha ..... Ara, m'hemmx vojt .... Anqas biex iddahħħal siġġu!
- JACOB Qalulili dikil-mara qed tistenna tarbija!
- SEFORA Hekk dehret! ..... Kienet ġħajjiena mejta, u safra lellux. Ir-raġel tagħha kien ragel ta' ffit kliem.... Izda kellu xi haġa li ssahħħrek.... U ngħidlek il-veru, jiena ġħidlu lil missieri sabiex jgħidilhom imorru gewwa l-għar li għandna hemm isfel....
- JACOB Dejjem ahjar mix-xejn, mhux hekk ?
- SEFORA Iddahħakni int! ..... Żgur li ma stajna nagħmlu xejn izjed ġħalihom....
- JACOB Isma' ..... Taf x'qed ngħid bejni u bejn ruhi ..... ma nagħmlux mod li dik it-tarbija li qed isemmugħu, hija t-tarbija ta' din il-mara, hux?
- SEFORA Ma kienitx tidher li hija xi mara specjali! ..... Il-faqar tagħha kien jidher jidher minn seba' mili 'il bogħod.
- JACOB Ahna, taf x'nagħmlu, ejja naqtgħu ffit ward u ngħaqqudu f'bukkett, u imbagħad ninzli isfel fil-wied u nfittxu lil dik il-mara u noffru lu l-bukkett tagħna.
- SEFORA Jacob, inti jew tgħix fil-qamar jew inkella ma nafx x'naqbad nghid! ..... Issa illum, l-24 ta' Diċembru fejn nistgħu nsibu dan il-ward li qed issemmi?
- JACOB Dak insibu żgur! ..... Issa naqbdu n-niżla lejn l-għerien, u ibqa' certa li jkun hemm żafna ward selvaġġ mal-ġenb tat-triq! Imxi..... ċaqlaq .....

- SEFORA Bil-mod.... Bil-mod, ghax donnu li riesaq xi hadd 'il hawn! U jekk jagħrafni u jmur jghid lil missieri, imbagħad ħoll xagħrek u ġib iż-żejt....
- JACOB U dak fejn tridu jagħrfek?
- SEFORA Jiena naf! ..... (*jidħol Mantis, liebes maħmug, ghajjen*)
- MANTIS L-ghodwa t-tajba ħbieb!
- JACOB Lilek ukoll, ħabib..... Inti donnok m'intix minn hawn! ..... Ma nafekx!
- MANTIS Sewwa ghidt li jien m'inhi minn hawn! ..... Jiena kont noqghod f'belt kbira, il-bogħod sewwa minn dawn l-inħawi....
- SEFORA U x'ġabek 'il hawn ?
- MANTIS Storja twila, Iżda nghidilkom, sabiex ma tagħmlux l-Iżball li għamilt jien!
- JACOB Xi żball għamilt, ħabib ?
- MANTIS Żball li tiegħu ħallast u ser nibqa' nhallas .....
- SEFORA M'inhix nifhme, ...
- MANTIS Jiena iben ta' wieħed sinjur ..... jew ahjar ..... jiena kont iben ta' bniedem sinjur hafna....
- SEFORA Jaqaw, miet, ħabib ?
- MANTIS Iva ..... u kontjien stess li qtiltu ..... tlabtu jagħtini sehmi, biex inkun nista' mmur nixxa la u nitbahrad il-bogħod il-bogħod, fejn ma kien jafni hadd!
- JACOB U tahulek, il-wirt li tlabtu ?
- MANTIS Iva, tahuli! ..... Ghax hu kien iħobbni..... Iżda jiena ma ħabbejtux..... Tani l-flus u tlaqt!.... Grejt fuq li grejt, għexx ħajja ta' xalar bla ebda l-ġiem..... Hbieb kelli kemm irrid.... Kienu jiġru warajja.... Kont nagħtihom jixorbu, jieklu..... nista' nghidilkom qassamt ġidu magħhom....

- SEFORA Hekk għandhom ikunu l-hbieb!
- MANTIS Kemm kont iblah! ..... Hsibt li kienu ħbieb tiegħi! ..... Iżda dawk kien ħbieb ta' ġidi ..... grew miegħi mhux ghax riduli l-ġid, Iżda għax riedu ġidi.....
- JACOB Allura ma ttendejt?
- MANTIS Ittendejt meta kien tard wisq..... Tieħu bla ma trodd, sas-swar thott..... kont nisma' lil missieri jgħid.... U hekk hu. Il-flus tal-wirt ma damux wisq ma għosfru. Hlejt ġidi fix-xejn.... Ersaqt fuq ħbiebi, u tħabthom jagħtun i-loqma ħobż, lili li kont bellajtilhom ma nafx kemm il-ikla mill-aqwa....
- SEFORA U huma x'għamlu ?
- MANTIS Telqu..... ħallewni waħdi..... mejjet bil-ġuħ ..... minsi minn kulħadd. Mn'alla kien hemm wieħed sinjur li kellu merħla qżieqeż u dakkhalni miegħu biex ngħassisu dawn il-qżieqeż.....
- JACOB Ta' lanqas! B'hekk stajt tiekol u ttaffi l-ġuħ li kellek.
- MANTIS Minn għalik. Dak is-sinjur tani ċans biss nitrejjaq mill-istess ġandar li kienu jieklu l-qżieqeż tiegħu...
- SEFORA Imbagħad ..... ?
- MANTIS X'hi kont hekk, intella' u nniżżejjel inneħħix ħajti b'idejja ġie hsieb quddiem ghajnejja. Kos, jiena qiegħed hawn, waħdi, bil-ġuħ, qisni animal, u fid-dar ta' missieri, l-istess qaddejja tiegħu kienu qed jieklu fuq l-istess mejda miegħu.
- SEFORA X'għamilt?
- MANTIS Iddeċidejt li nitlaq kollox u mmur lura lejn dar missieri u nitolbu maħfrafha....
- SEFORA Taħseb li jzommok lura?
- MANTIS Jiena cert li jzommni lura, gzax missieri jħobbni..... Iżda kemm qed inħossha diffiċċi li nersaq quddiemu u nhares f'għajnejh u nitolbu jaħfirli..... Jiena lest li anke nitolbu jzommni bħala qaddej tiegħu.

- JACOB Imma taħseb li jaċċettak bħala qaddej?
- MANTIS Għandu kull dritt li ma jaċċettanix, u żgur li mhux ser neħodha kontra tiegħu.... Jekk jiġrili hekk, ma jibqgħalix haġa oħra ghajr intemm ħajti....
- SEFORA Le, ħabib! ..... Tgħidx hekk..... Il-hajja mhix tiegħek, biex tagħmel biha li trid int. Dik tahielek Alla ....
- MANTIS Hekk kif kont miexi għall-ghonq it-triq, ilqajt ma' wieħed raġel. Ghinni ninħasel fix-xmara mill-ahjar li seta'.... Tani niekol u tani ukoll din il-libsa ta' fuqi.
- SEFORA Dak hu l-veru ħabib!
- MANTIS Iva, tfajla ħelwa. Dak hu l-veru ħabib!..... Kellimni u qalli: "Tmurx dritt id-dar tal-missierek..... asal wasla sa' Betlehem, għax hemmhekk għandi jiġi dak li għandu jerfa' fuq spallejha id-dnubiet tagħna l-bnedmin.... Itolbu jibdillek il-qalbek ..... kif ukoll dik ta' missierek u dik ta' huk....".
- JACOB Imbagħad.....
- MANTIS Staqqejtu fejn kien jaf li jiena kont sejjer għand missieri u għand hija, ... ma weġibx. Imbagħad qalli: "Itolbu jaġħtik qalb tal-laham u l-indiema sinciera ta' dak li għamilt. Hekk biss ikollok iċ-ċertezza li tiġi mahfur".
- SEFORA Għalhekk mela għaddejt minn hawnhekk?
- MANTIS Iva, għalhekk! U ngħidilkom il-veru, diga qed inhoss xi haga li nbidlet gewwa fija!
- JACOB Tridna niġu miegħek aħna ukoll?
- MANTIS Ejjew..... jiena ma nsib l-ebda diffikulta' li tiġi miegħi.... L-importanti li jafu l-ġenituri tagħkom.
- JACOB Jiena ltim, u żgur li ħadd mhu ser joqghod ifittixni.
- JUDAS (*li jkun daħħal kollu ħosbien fl-ahħar sentenzi li jkunu intqalu*) Imma possibbli hawnhekk ser jitwieleed is-Salvatur?

- SEFORA Ara Judas l-Iskriba..... L-ghodwa t-tajba, Judas....
- JUDAS (*jinhasad*) Ara lil min qed nara! .... Inti m'intix Sefora bint il-lukandier ?
- SEFORA Ezatt! ..... Jiena kollni kemm jien! .....
- JACOB Judas, mhux soltu tiegħek li tīġi f'dawn l-inħawi..... Jiena dejjem nafek fuq it-tarag tas-Sinagoga....!
- JUDAS Sewwa ghidt..... Issa s-snин qed jagħmlu tagħhom, riġlejja ftit li xejn jifilħunu, u ghajnejja hal-lewni kważi għal kollo.....
- MANTIS Ma tidħirx li għandek dawn l-affarijiet kollha!
- JUDAS Ehħħi ..... ibni. Mhux kull ma jleqq deheb....
- SEFORA Sa frattant ghadek ma għidtilniex għalfejn gejt f'dawn l-inħawi....
- JUDAS Intom tafu kemm ilni bix-xewqa li qabel immur nara lill-Messija jitwieleed..... Issa l-biera, meta kont qiegħed ġdejn it-tarag tat-tempju resqu fuqi diversi nies, u lkoll staqsewni l-istess mistoqsija fejn kellu jitwieleed il-Messija....
- JACOB U int x'għidtilhom?
- JUDAS Dak li dejjem qrajt fl-Iskrittura, li f'Betlehem, art ta' Ĝuda, minkejja č-ċokon tagħha kellu jitwieleed fiha l-Hellies.... Imbagħad anke jien bdejt ninteressa ruhi.... U dalghodu wara t-talb, ħriġt bla tajt fil-ghajn u erħelt ilha 'l hawn.
- SEFORA Judas aħna ukoll konna sejrin lejn xi wieħed minn dawk l-gherien li hemm hemm isfel. Jekk trid tiġi magħna, nhossuna onorati....
- JUDAS Binti ma nghidx le! ..... Bikom miegħi nkun naf eżatt fejn qed inpoġġi riġlejja.... Tridux immorru?
- (*muzika soft li tiżdied hekk kif il-personaġġi jitilqu 'il barra*)

Tmiem is-Sitt Episodju

IL-MISTENNI
is-Seba' Jum

PEPPINU L-FUHHARI, LESA L-ILSIERA
U
LEBEN IS-SAHHAR

Jieħdu sehem:

PEPPINU, l-Fuħħari
LESA, l-ilsiera
LEBEN, bint Lesa
EBAN, negozjant
GORIZ, s-sahħar

PEPPINU Ghaddi ..... ghaddi, sinjur! F'hiex nista' naqdik?

EBAN Il-lejl it-tajjeb, sinjur..... Jiena jisimni Eban, negozjant tal-ħarir, ġej mil-Lvant..... u fittixt fdawn l-inħawi kollha sabiex nara nixtrix xi vażun tal-fuħħar..... u bagħatuni għandek!

PEPPINU Sewwa qalulek, sinjur. Mhux biex niftahar, iżda fdawn l-inħawi kollha ma ssibx bniedem li jaħdem il-fuħħar bħali....

EBAN Jiena lest li nhallsek tajjeb ħafna ..... basta taqdini.....

PEPPINU Ma kellekx għalfejn toqghod tgħidli li lest li thallas sewwa. Jiena issa ilni f'dan in-negożju iktar minn għoxrin sena, u qabel għamilt ħmistax-il sena oħra ma' missieri, u nagħrafhom lin-nies.

EBAN Jiena nixtieq nikseb vażun ..... anzi, biex inkun aktar eżatt irrid nixtri l-aqwa vażun li qatt ħareġ minn taħt idejk....

- Dan il-vażun nixtieq nakkwistah, għaliex irridu jservi għal xi haġa tassew nobbli!
- PEPPINU Naqdik żgur, sinjur..... !
- EBAN Ara għall-prezz toqghodx tinkwieta..... Ara, jiena lest li nhallilek hawnhekk dawn il-flus bħala kapparra ..... jekk thoss li ma humiex bizzżejjed, għidli u nagħtik iżjed.
- PEPPINU Issa ma tarax, sinjur.... Jien, kif diġa għidtlek, lin-nies nagħrafhom mill-bogħod, u nkun naf meta quddiemi jkoll bniedem ta' l-affari tiegħu jew inkella xi ħalliel inkallat.....
- EBAN Ma nafx tistax taqdini illum Ċ
- PEPPINU Illum, le, sinjur. La darba qed tgħidli li trid vażun prima, allura jkoll niġi ngħidlek sabiex tagħtini jumejn żmien sabiex nagħmillek wieħed skond ix-xewqat tiegħek.
- EBAN Inħalli fidejk, sinjur..... Mela, ha ..... (inewwillu xi flus aqbad... dawn kapparra..... meta niġi għall-vażun, nagħtik il-bqija tal-prezz.
- PEPPINU Afli, sinjur, dan il-ġest tiegħek li thallas minn qabel inħossu jinkwetani .....
- EBAN Mhux jiena offrejtlek li nagħmel hekk ..... mhux inti tlabtni.... isma' minni, aqbad dawk il-flus..... l-aqwa li toħroġni ta' raġel.
- PEPPINU Minn daqshekk ma għandekx għal fejn tkabbet mohħok..... Jumejn oħra toħroġ minn dak il-bieb bl-aqwa vażun li qatt ġadmu jdejja.
- EBAN Insellimlek u nroddlok ħajr..... Niltaqgħu jumejn oħra! (jitlaq)
- PEPPINU (waħdu) Ma rridx nemmen lill-ghajnejja ..... Jien b'dawn il-flus li tagħni bħala kapparra kont nagħmel iktar minn ghaxar vażuni.... Mela, taf x'nagħmel, ħalli nibda' il-lejla stess naħdem fuqu.... għax irrid noħroġ ta' nies miegħu.

(mužika li žžid fil-volum tagħha biex turi xena ġdida)

PEPPINU Imma kemm għandi xortija hażina..... Għażilt l-aqwa tafal li hawn fdawn l-inħawi....., tafal li ġibt mill-ghalqa ta' Arat, minn qrib il-bir li n-nannu tiegħi stess kien ħaffer..... Bir li niżel iktar minn seba' metri l-isfel....

Għaqint sewwa b'idejja dak it-tafal ħamrani, sa ma rattabtu b'tali mod li nkun nista' naħdem fuqu u nimmudellah fuq it-torn..... Studjajt il-kejl kollu tiegħu biex jiġini perfett, vażun kbir, oħxon, li bil-kemm kemm seta' jidhol mill-bokka tal-forn li għandi.

Heġim fuqu bla hedha sabiex inżejjnu bl-aqwa dekorazzjonijiet li l-esperjenza tiegħi għallmitni.... Dahħaltu fil-forn, sajjartu tajjeb, u wara ħallejt joqgħod..... Harist lejn kollni mistaghħeb.... kont verament sodisfatt li wettaqt kapolavur.

Dal-ghodu, hekk kif dħalt fil-ħanut, ġrejt kollni ġegġa lejn l-ixkaffa fejn kont pogġejt dak il-vażun, u nara qasma nieżla ma' tul il-vażun kollu..... Imma x'ġara.... ? Issa x'ser nagħmel ?

EBAN L-ghodwa t-tajba, mghallem ..... Il-vażun lest, habib?

PEPPINU (*mabsud*) Skużani, sinjur..... mank biss rajtek dieħel ..... Sinjur.... ser ikolli nagħtik aħbar li ma hija xejn sabieħha..... żgur li m'intix ser tieħu gost biha.

EBAN Jaqaw gie jiswa iżjed mill-flus li kont tajtek ? Thabbilx moħħok, dwar dan! Jiena kont semnejtlek li l-flus mħumiex problema.... Iżda issa nitolbok tagħtini l-vażun għaliex mghagġel.

PEPPINU Sinjur, dak il-vażun li lestejtlek ixxaqqaqli.... Hemm arah.... Hemm gewwa.

EBAN Ma ġara xejn..... Ara, aqħtini dak ta' hemm hekk.....

- PEPPINU Dak il-vażun ? Nieqes minn kull xorta ta' tiżjin..... żgħir u kważi kważi tilef il-kulur tiegħu....?
- EBAN Iva, dak!
- PEPPINU Imma dak ma jiswa xejn..... !
- EBAN Imma dak irrid..... jaqaw dak ta' xi ħadd?
- PEPPINU Dak kien ordnahuli certu Achim, li kien iġġorr il-ħatab biex ibiegħu il-belt. Kien raġel mill-ahjar, iżda sakemm lestejtfulu, lahaq miet, u ħadd minn uliedu ma ġie għaliex dan il-vażun. Zammejtu hemm u qatt ma kelli l-ġħalmu nbiegħu....
- EBAN Imma issa ser ikollok tbieghħuli.....
- PEPPINU Imma dak x'ser taqbad tagħmel bih, sinjur?
- EBAN Ftit ġranet oħra u l-Iben ta' Alla, dak li ser isaltan minn seklu għal seklu, għandu jiġi fid-dinja tagħna. Iżda dak ix-xellerat ta' Re Erodi, imqabba kif inhu mat-tron li għandu, ser jibża' minnu, u peress li ma jafx min hu eżatt dan l-Iben ta' Alla, ser jordna li kull tifel li jitwieleq gewwa Betlehem għandu jiġi maqtul.
- PEPPINU Imma x'għandu x'jaqsam dan kollu mal-vażun li trid tixtri int
- EBAN Għandu....għandu..... Fil-fatt Ĝeremija kien qal: Instemgħet ghajta f'Rama, bikja u tneħida tassew kbira; Rakele tibki l-uliedha u ma tistax tistabar, għaliex issa uliedha mietu....
- PEPPINU Xorta waħda għadni ma fhimtx x'konnessjoni hemm bejn dan li qed tgħidli mal-vażun li trid tixtri mingħandi.....
- EBAN F'dak il-vażun tiegħek ser jingħabru d-demghat kollha tad-dwejjaq u tanOniket ta' l-umanita' kollha innoċenti..... umanita' mkissra mit-toqol tal-hajja..... Ara taf

x'taghmel..... Aqbad u ħudu int u agħtih int lit-Tarbija li ser titwieledd.....

- PEPPINU Imma kif nista' nasal ħdejn din it-tarbija?
- EBAN Imxi wara l-kewkba..... tkun hi li twasslek sa ħdejh..... u ibqa' cert li hu jkun jaf x'jagħmel bih, il-vażett li tagħtih.
- PEPPINU Sinjur, dalgħodu bkejt u ddispjacini ħafna meta rajt il-vażun li kont lestejtlek imxaqqaq u bla sura. Iżda x'jimporta.... Jiena għandi vażett iżżejjed prezżjuż .... vażett li ser nippreżemntah lios-sultan ċnejken, lis-salvatur tad-dinja.....
- (mužika żżid fil-volum)*
- LESA Poggi bilqegħda hawn, għażiżha binti....
- LEBEN Dan x'kien ja omm, li qed tisteddinni noqghod bilqegħda u mhux bħas-soltu, dejjem tridni naħdem u niffaċendja.... ?
- LESA Illum, Leben irrid ngħidlek xi ħaġa dwar ħajti l-imghoddija...
- LEBEN Imma .....
- LESA Jiena issa ghoddni wasalt fit-tarf ta' ħajti, u ma rridx nitlaq u nhallik fil-ġħama dwar il-ġrajja tiegħi....
- LEBEN Kollox sew..... tista' tibda' omm.....
- LESA Jiena, kif taf inti stess, mara ilsiera..... iżda l-Mulej ħabbni ħafna, u ried li jien niġi mixtrijs minn sinjur li barra li kien għani fil-ġid, kellu ukoll qalb kbira għalija.
- LEBEN Veru xortik tajba, ma..... iżda dan li qed tgħidli, għidtuli iktar minn mitt darba.
- LESA Naf, Leben, naf..... Iżda hemm bżonn infakkrek x'kont jien fl-imghoddxi. Twelidt fl-art ta' Moab minn familja ta' rghajja, u dak kien ix-xogħol tiegħi sakemm inxtrajt minn Elkjar. Emminni ma għandi xejn kontra l-ġemmituri tiegħi

li bieghuni lil Elkjar. Ma ttihox tort.... warajja kien hemm ħames ulied oħra, u deherilhom li setgħu ibieghħuni, jdaħħlu kemmx flus u jnaqqsu persuna milli kellhom fil-familja....

- LEBEN Imma mhux sew.... Int qatt ma għamilt hekk miegħi....
- LESA La għamilt u lanqas qatt nasal biex nagħmel ħaġa bħal din.
- LEBEN Kif sibt ruħek ma' Elkjar..... ?
- LESA Kien raġel sinjur, u kellu ħafna għelieqi tad-dwieli u tal-frott. Għallimni kif niżbor u nlaqqam is-siġar, u għinni nitgħallem kif nagħraf il-ħaxix tajjeb minn dak hażin.
- LEBEN Daqshekk biss ghallmek, ma ?
- LESA Għall-ewwel żmien li għamilt miegħi kont nisimgħu jkanta minn taħt l-ilsien versi l-ġmiel tagħhom ..... kien itenni ukoll ħafna profeziji.
- LEBEN U qatt ma staqsejtu x'kien ikanta?
- LESA Staqsejtu. U hu weġibni u qalli li dik kienet il-Kelma t'Alla, filwaqt li wiċċu xegħel bil-ferħ li kellu. U minn dak in-nhar 'il quddiem bdejt nisimgħu b'aktar attenzjoni, u wasalt biex saħansitra nitgħallem xi versi minn dak li kien jghid hu.
- LEBEN Imbagħad .....
- LESA Jum wieħed għidlu: Missier, għax hekk kont drajt ngħidlu, Missier liema hija dik il-profezija li tixtieq li sseħħ qabel ma tmut?
- LEBEN U x'qallek?
- LESA Hares lejja..... bi tbissima, u beda jgħid: Iżda minnek, Betlehem Efrata, l-iżgħar fost il-bliet ta' Ĝuda, minnek

ghad joħrog dak li jaħkem fuq Izrael, li n-nisel tiegħu jmur lura lejn żminijiet il-qedem, lejn il-jiem dejjiema.... Imbagħad dal-lejl qomt b'hasda, u donni rajt bħal xi ħadd li kien jiġgerra fkamarti....fid-dlam .... Ridt inqum mis-sodda, iżda saħħha ma kellix ..... Imbagħad smajt leħen ikellimni fil-fond ta' qalbi: Qum u imxi wara l-kewkba li ġiet imqegħda fis-smewwiet għalikom..... din il-kewkba turikom il-post fejn din il-profezija ta' Malakija ser isseħħ u ssir realta'.

- LEBEN Imma, ma.... tinsiex li inti ilsiera u jiena bint ta' ilsiera.... ilsiera Moabiti..... Taħseb int li Alla ta' Izrael ser jasal biex jilqaghna f'dirghajh ?
- LESA Emminni ma nafx! ..... Iżda hemm ħaża li jiena certa dwarha. Jiena u int insieħbu lil missieri Elkjar fit-tfittxija tiegħu ta' din it-Tarbija, u b'hekk aħna t-tnejn inkunu xhieda ta' dak li ilu mistenni jseħħ fid-dinja għall-eluf u eluf ta' snin.
- (mužika li żżid fil-volum)*
- GOREZ Halluni..... Halluni ..... issa nhossni xbajt mid-dinja....
- LEBEN Ghax qed tgħid hekk, Gorez.....
- GOREZ Inħossni bniedem mejjet.....
- LEBEN Tghidx hekk! ..... Tinsiex inti s-saħħar tar-rahal .....
- GOREZ U b'daqshekk ?
- LEBEN Minn jaf kemm gew nies għandek sabiex jitkoluk xi parir, jew inkella sabiex taqrālhom idhom, jew inkella sabiex thabibrilhom il-gejjieni.....
- GOREZ Sewwa qed tgħid, Leben..... Jiena Gorez, Ben-Yehoshua kont l-aqwa saħħar ta' dan ir-reġjun kollu. Kont naf il-formuli kollha li għamlu immortali lil tant rejjet ta' Babilonja ..... kont naf x'għin lil tant shahar oħra li

- jimitaw lil Mose' biex jibdlu l-bsaten fi sriep....sibt mediciña biex tfejjaq kull xorta ta' mard.
- LEBEN Imma x'kien ma bqajtx.....?
- GOREZ Kont saħansitra wasalt biex naħseb li Alla ta' Izrael kien fuq in-naħha tiegħi, avolja l-Iskribi u l-Fariżej kienu żgur jaslu biex joqtluni, kieku setgħu..... Jum wieħed il-fiduċja li kelli fil-magijsa bdiet tonqos u tonqos..... Kont ninsab marid serjament. Itteħidt minn marda, bla ma naf kif. Il-hilda tiegħi bdiet titlef il-lewn tagħha ..... haġa bħal din ma stajtx naħbija minn ghajnejn in-nies....
- LEBEN Allura x'għamilt?
- GOREZ Inonies bdiet twarrabni. Ma nagħtihiex tort..... Aħna għandna qawl li jghid: "Tabib fejjaq l-ewwelnett lilek innifsek!" Kif qatt setgħu in-nies ikollhom fiduċja fil-mediciña tiegħi u fis-sharijiet tiegħi, meta jiena stess ma kontx kapaci nwaqqaf il-marda tiegħi ?
- LEBEN Għandek raġun.....
- GOREZ Li kieku ma ltqajtx ma' wieħed li ma nafx kif ġenh għalija u kien jagħtini xi haġa x'niekol, żgur li kont immut bil-ġuħ. U nista' ngħid li ma tantx baqgħali x'nistenna....
- LEBEN Tgħidx hemm, Gorez.....
- GOREZ Inti għadek żgħira ħafna u certi affarrijiet ma tifhimhomx. Iżda, hallini ngħidlek, li qabel ma mmut għandi appuntament.....
- LEBEN Appuntament ? ..... U ma' min?
- GOREZ Alla, il-veru u uniku Alla afdali l-aħħar u l-iżjed profezija awtentika..... jiena certissimu li wasal biex jitwiele Re, mhux wieħed minn dawn ir-Rejjiet għonja u ta' bla ebda skrupli, iżda Re li jsalva lil lill-fqar kollha, anke lill-bniedem miżerabbli bħali.
- LEBEN Anke ommi semmiet xi haġa ..... !!

- GOREZ   Immur quddiemu qisni vazett umli tat-tafal, imbattal mill-idoli, mill-affarijiet li jsahħru, u minn twemmin falz, u nitolbu li jkun hanin miegħi u jimlieni kif jaħseb li jkun ta' ġid għalija.
- LESA   Ara, Leben..... Dan kif qbadt u tlaqt waħdek.....?
- LEBEN   Hassejt il-ħtieġa li nagħmel passejn....
- LESA   Passejn meta taf li ghoddū wasal il-ħin li nitilqu mas-sid tagħna biex nimxu wara l-kewkba.....
- LEBEN   Kont qed nitkellem ma' Gorez.....
- LESA   Trid tīgi magħna, Gorez..... sejrin infittxu lir-re tar-rejjiet.
- GOREZ   Iva, niġi. Għaliex anke jien qed infittxu, għax għandi appuntament miegħu.
- PEPPINU   Hbieb, jekk smajt sewwa intom qed tfittxu lir-Re tar-Rejjiet. Tippermettuli li jiena ukoll ningħaqad magħkom u niġi nfittxu fil-kumpannija tagħkom?
- LESA   Merħba bik, mgħallem fuħħari..... Qed nara li ma ġejtx b'idek fidek....
- PEPPINU   Ma tarax. Kif jista' jkun li tmur għand ir-re tar-rejjiet u tmur b'idek fidek.
- LEBEN   Sewwa għid, mgħallem. Imma aħna x'ser neħdulu magħna, ma?
- LESA   X'jista' jieħu miegħu bniedem ilsier..... jekk mhux ix-xejn, id-djufija u n-nuqqasijiet tiegħu.....
- GOREZ   Għalina mela..... hemm araha l-kewkba..... Qed tgħammiżna.... qed issejhilna..... ma nhalluhiekk tistenna.....
(muzika li żżid)

Tmiem is-Seba' Episodju